

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za vse leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

GLAS SLOVENSKEGA DELAVCA V AMERIKI

The largest Slovenian Daily
in the United States,
Issued every day except Sundays
and legal holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 134. — ŠTEV. 134. NEW YORK, FRIDAY, JUNE 9, 1922. — PETEK, 9. JUNIJA, 1922. VOLUME XXX. — LETNIK XXX.

JUGOSLOVANI POZDRAVILI KRALJEVO NEVESTO

MEDNARODNE BOJNE LADJE SO SPREMILE NEVESTO IN SPREMSTVO DO BELGRADA. — SVEČANOSTI OB PRILIKI ODHODA IZ RUMUNSKÉ. — KRALJICA NE BO NIKDAR PRESTOPILA PRAGA STARE KRALJEVE PALAČE.

Belgrad, Jugoslavija, 8. junija. Rumunska princesinja Marija se je poročila z jugoslovanskim kraljem Aleksandrom. Ko je dospela véteraj semkaj ter stopila na tla svetlega bodočega kraljestva, ji je ponudil belgrajski župan kruha in soli v znamenje prijateljstva in lojalnosti.

Princesinja je nosila ob svojem prihodu obleko iz bele svile, okrašeno s srebrom in zlatom. To obleko si je napravila sama. V njenem spremstvu so se nahajali kralj Ferdinand, kraljica Marija, sedem dvornih dam in vsi ostali člani kraljeve družine. Prišla je s parkom po Donavi v spremstvu jugoslovanskih aeroplanov, angleških, francoskih in rumunskih rušičev ter brodovja jugoslovanskih bojnih ladij.

Ko se je vozila preko rumunskega ozemlja so sipali na princesinjo domačini riž, kadilo in rožmarin in ko je prišla ladja v Belgrad, je morala iti skozi velik slavček, na katerem je bilo zaplesano: — Dolga leta naj živita naš kralj in kraljica! Živela Jugoslavija! Živela Rumunska! Zbor tisoč in dvesto pevcev pa je zapel slavnostno himno, naslovljeno: — Kraljica Marija!

Nevesto je čakal kralj Aleksander s svojim kabinetom in celi sprevod se je pričel pomikati po natlačeno polnih cestah proti katedrali, kjer se je vršila zahvalna služba boja.

Sprevod se je pomikal po cestah, ki so bile nanovo tlakovane za to priliko in ob katerih so podirli številna stara poslopja, da se napravi prostor za odre.

Nova palača je pripravljena za kraljevi par. Nahaja se v neposredni bližini starega konaka, ki je ostal prazen izuma uroza kralja Aleksandra ter kraljice Drage leta 1933. Srbi, ki so prepričani, da je stara palača prokleta, so prosili Marijo, naj nikdar ne prestopi njenega praga.

Belgrad, Jugoslavija, 8. junija. Trojna balkanska zakonsko-politična zveza ja bila zaključena danes. Princesinja Marija, druga hči rumunske kraljice Marije ter kralja Ferdinanda se je poročila s srbskim kraljem Aleksandrom.

FAGAN PRAVI DA BO PRIŠEL SE PRED JULIJEM KONEC PREMOMARSKÉ STAVKE.

Pittsburgh, Pa., 6. junija. — P. T. Fagan, podpredsednik United Mine Workers of America je v nekem nagovoru pred približno tisoč premogarji iz Turtle Creek, Sandy Creek, North Bessemer, Plum Creek, Hays, Benton in Lincoln Place izjavil, da se bo sedanja premogarska stavka končala še pred pričetkom julija in da je najhujši del bitke že končan, v kolikor pridejo pri tem v poštev premogarji.

Izlet v Jugoslavijo.

Zadnji čas je za onega, ki namerava v stari kraj, in hoče imeti vse udobnosti na izletniškem parniku "Paris", da se javi. Parnik "Paris" odpluje iz New Yorka 14. junija in 24. bomo že vsak na svojem domu. Francoska družba mi je zagotovila vse mogoče udobnosti za izletnike v tretjem razredu na parniku "Paris" in tudi onkraj po železodonežne urejen. niki, Parnik "Paris" je največji parnik francoske družbe in je naj. Cimveč nas bo, tem prijetnejše bo, zato ne odlašajte, da ne bo prepozno. Okrog sto se jih je dozdaj še javilo.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street - New York
(Advertisement)

ZADEVA MORILCA WARD.
Pred kratkim so aretirali Jamesa J. Cunninghama, katerega vidita na levi strani slike. On zatrjuje, da ni Ward ustrelil samo Petersa, ampak je tudi nekoga njegovega tovariša težko ranil. Cunningham bo ena glavnih prič pri obravnavi.

MILJONAR WARD BO OBTOŽEN UMORA

Mogoče bo še danes dvignjena obtožba proti bogatemu morilcu. — Ward pod strogim nadzorstvom.

New York, N. Y., 8. junija. — Strogo so stražili danes Walter S. Warda, kajti oblasti se boje, da se bo skušal izogniti aretaciji zaradi umora po prvem redu, katerega za bo najbrž še danes obtožila velika porota Westchester okraja. Kljub poročkom, da bo trajala preiskava še v naslednji teden, domnevajo številni, da bo taka obtožba dvignjena še danes, pred koncem dneva.

Če bo dvignjena proti njemu obtožba radi umora po prvem redu, kot se splošno napoveduje vna orej, bodo Warda takoj zaprli v Westchester okrajno ječo brez jamstva. Vpričo sedanjih okoliščin ni pričakovati, da se bo vršila obramba proti morilcu prejeti radi otrok in vsled tega je najprvo močno osval psa ter ga nato prijel z golim rokama ter ga odnesel na policijsko postajo kjer je ustrelil psa na dvorišču.

Oblasti so zavzele stališče, da o upravičujoče dejstva obtožbo radi umora po prvem redu, ker lahko svedeje dokaze glede umora Petersa, ker lahko predlože revotve, katerega je rabil pri umoru in krogeljo, ki je ubila Petersa in ker lahko dokažejo potom lastne priznanja Warda, da je odšel na usodepolni strel.

S tem je po mnenju oblasti dan na razpolago vse, kar je potrebno za dvignjenje obtožbe radi umora po prvem redu. Stališče oblasti napram ugotovili Warda, da je bil uboj posledica iz siljevnih zarot ter da je bil izvršen v samobrambi, je to, da je ugotovilo Warda sklepanje, ne pa dejstvo in da mora priti velika porota do svojega sklepa edinole na temelju dejstev.

Med onimi, ki bodo pričali danes pred veliko poroto, bodo tudi državni konštabelji, ki so bili prvi uradniki, ki so zadel na truplo mladega Clarence Petersa na neki samotni poti, nekoliko severno od Kensico reservoarja.

Med dobro informiranimi državljani v Westchester okraju je opaziti dosti špekulacije glede vprašanja, če bo žena mladega Warda zopet poklicana pred veliko poroto, da pričča tam. Glasi se,

VPRASHANJE VELIKEGA NEMŠKEGA POSOJILA

Mednarodni bankirji so opustili vse načrte gled velikega posojila za nemško republiko.

Pariz, Francija, 8. junija. — Komitej bankirjev je opustil vse načrte, tikajoče se mednarodnega posojila za Nemčijo ter je imel danes sejo v izključnem namenu, da se dogovori glede tozadnega poročila, katero bo predloženo pozneje reparacijski komisiji. Glasi se, da bo sestava tega poročila zahlevala dve ali tri seje komisije.

Med člani komiteja bankirjev prevladuje prepričanje, da sta za posojilo potrebna dva osnovna pogoja, namreč prvi, da mora prevladovati med posojevalci, ki naj obsegajo vse dežele, zastopane v reparacijski komisiji, soglasje in drugi, da je treba jasno obrazložiti kreditno bazo Nemčije.

Bankirji smatrajo odgovor reparacijske komisije na njih zadnje poslanico kot oficijelno izjavo, da ne vlada med možnimi upniki Nemčije potrebno soglasje in raditega ne smatrajo za primerno, da bi preporečili posojilo.

Berlin, Nemčija, 8. junija. — Življenski stroški v Nemčiji so tekom meseca maja poskočili za celih devet odstotkov v primeri z aprilom. Cene živil, vključno imortirano mast, so bile višje. Razventega pa so tudi izdatno poskočile cene materiala za razsvetljavo in karjazo.

Essen, Nemčija, 8. junija. — Ilugo stinnes je izjavil danes tekom nekega nagovora pred zborovanjem tvorničarjev severozapadne Nemčije, da mora Nemčija proizderirati dve milijardi mark več, da napravi konec padanju svoje valute, neglede na potrebo, da je treba spraviti skupaj svoje za odplačevanje vojne odškodnine in notranjega dolga.

Stinnes je izjavil nadalje, da mora priti nemški narod če bo še teče delal kot dosedaj, da prepričanja, da ni njegovo delo zaman. Posojilo bi nudilo Nemčiji možnost, da se za trenutek odpočije, a bi ne moglo ustaviti padanja valute. Marka bi vsled posojila mogoče nekoliko poskočila, a bodoča rešitev gospodarskih problemov Nemčije bi bila le še tem bolj težkočena in že sedaj obstajajoča beda bi se le povečala.

Dokler se ne bo odpravilo bremena tujih posadk v Nemčiji, ni pričakovati nobene gospodarske produktivnosti nemškega ekonomskega življenja, — je izjavil Stinnes. Na drugi strani pa je v sedanjem trenutku smatrati nevarnost zasedanja nadaljnega nemškega ozemlja kot manjše zlo, ker bo do morali Francozi ravno tem potom končno uvideti, da imajo od tega nadaljnega zasedanja le še večje izdatke, ki niso v nikakem razmerju z doseženimi uspehi.

PROTI KU KLUX KLANCEM

Los Angeles, Cal., 8. junija. — Nad trideset članov Ku Klux Klan organizacije je bilo stavljenih pod obtožbo. Med njimi se nahajajo odlični trgovci ter tudi neki čuvaj javnega reda ter zastopnik postave.

ZDRAVNIK V AEROPLANU HITI K LENINU.

London, Anglija, 8. junija. — Zdravstveno stanje Lenina se je poslabšalo, in profesor Klemperer, znani specialista, ki je bil nujno pozvan k bolniku, je odpotoval iz Berlina z aeroplanom, — so glasno z neko brzobjavko na Exchange Telegraph iz Kodanja,

ANGLEŽI KORA KAJO NAPREJ

ANGLEŠKA ARTILERIJA SE POMIKA PROTI MESTU BALLECK. — ULSTERSKI ŠPECIJALNI POLICISTI SO USTAVILI KARDINALA LOGUE. — COLLINS JE BOLAN IN SE NE BO MOGEL VDELEŽITI SEJE. — STALIŠČE EAMONA VALERA.

London, Anglija, 8. junija. — je bil vedno dosleden. Ali bo seroi alčPuou q&xmsuarAIBTEDO Poročila, ki so prišla danes iz Belfasta na Daily Mail, izjavljajo, da so kraljeve čete pričele prodirati iz Dnniskulen proti Ballecku. Čete so potovale v tovornih artomobilih, katere se je rekviriralo v ta namen. Tudi artilerija prodira proti omenjenemu kraju.

Ulsterski posebni policisti so ustavili in preiskali neki avtomobil, v katerem se je vozil kardinal Logue v bližini Armagh City. Eden izmed policistov je zaprel kardinala z revolverjem, ko se ga je vprašalo, s kakšno avtoriteto hoče preiskati avtomobil. Preiskalo se je vse škofijske liseine, katere je imel kardinal s seboj.

V nekem sporočilu iz Dublina se glasi, da je Michael Collins bolan in da se ne bo mogel vdeležiti današnje seje parlamenta.

Da je Eamon de Valera sedaj ključ k celi irski uravnavi, je soglasno mnenje tako irskih kot angleških posredovalcev.

Kolonijalni minister Churchill vojni tajnik Sir Evans sta imela zelo živahne pogovore z Griffithom, O'Higginsom in Kennedym. Irski voditelji so zagotovili članom kabineta, da bo slo vse gladko, kakorhitro bo izvolila Irska svoj novi parlament ter uveljavila svojo novo ustavo.

Nadalje so dali izraza svoji pripravljenosti, da sprejmejo angleške pogoje glede vseh spornih zadev, v kolikor bo prizadeti oni sami. Odgovor Angležev pa se je glasil:

— Kaj bo storil de Valera? On

DENARNA IZPLAČILA

V JUGOSLAVIJI, AVSTRIJI, ITALIJI in ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah.

Veteraj so bile naše cene sledeče:

Jugoslavija:	
300 kron	\$ 1.30
400 kron	\$ 1.75
500 kron	\$ 2.15
1,000 kron	\$ 4.20
5,000 kron	\$ 20.50
10,000 kron	\$ 40.00

Italija in zasedeno ozemlje:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu, Opotiji in Zadru.	
50 lir	\$ 3.10
100 lir	\$ 5.90
300 lir	\$ 16.80
500 lir	\$ 27.50
1000 lir	\$ 55.00

Za pošiljave, ki presega znesek dvajsetisoč kron ali pa dvatisoč lir dovoljujemo po mogočnosti še posebni popust.

Vrednost kronam, dinarjem in lirni sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računimo po ceni onega dne, ko nam dosepe pošiljni denar v roke.

Avstrija:
V Avstriji izvršujemo izplačila potoz "Adriatische Bank" na Dunaju samo v ameriških dolarjih, katere se lahko zamenja tam jako ugodno za kroce. Več pojasnja najdete nižje v tem oglasu.

V Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemlju izvršujemo izplačila tudi v efektivnih dolarjih, ali z drugo besedo, v gotovem ameriškem denarju.

Na nakaznici ali v pismu naj bo vidno napisano, da se ima izvršiti izplačilo v dolarjih.

Poleg zneska, ki naj se izplača v ameriškem denarju, se nam mora poslati tudi za poštnino in druge stroške kakor sledi:
Za izplačila do \$10.— po 50 centov, za izplačila od \$10.— do \$50.— po \$1.—, za izplačila, ki presega znesek \$50.— po 2 centa od vsakega dolarja ali po \$2.— od sto.

Ako biva nastovnik v kraju, kjer Jadranska banka nima svojega urada, da bi mu določeno mesto izplačila, mu jih pošlje v denarnem pismu na zadnje pošto. To je najsigurnjši način nakazila, da dobi nastovnik resnično v roke ameriške dolarje, katere lahko potem zroda, kjer mu najbolj kaže.

Od kar je Jugoslovanska vlada omejila prodajo svoje valute na "Narodno banko", pa ni posebno koristno pošiljati tja dolarje, ker se dobi v New Yorku mnogokrat za dolar več krcn ali dinarjev kot v Jugoslaviji.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street New York, N. Y.
(Advertisement)

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenic Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
28 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
in Canada	za pol leta	\$3.50
Za pol leta	za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	za pol leta	\$35.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Issued Every Day Except Sundays and Holidays.
Subscription Yearly \$6.00

Advertisements on Agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembah kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

GLAS NARODA
28 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2574

PRIPRAVE ZA ZLOM.

Posebni komitej, katerega je imenovala zadnja konvencija premogarske organizacije, je vnovič stavil zahtevo, naj se imenuje vladno komisijo, ki naj bi preiskala premogarsko industrijo.

V nekem poročilu, ki je bilo objavljeno pred par dnevi, pravi ta komitej, da bi mogla le komisija, opremljena z najboljšimi dalekosežnimi polnomočmi, spraviti v javnost dejstva, ki so potrebna za uravnavo premogarske industrije.

Le v slučaju, da se bo lastnike premogovnikov prisililo dati pojasnila, bo mogoče dobiti od njih podatke, ki se neobhodno potrebuje.

Premogarji so za temeljito preiskavo, ki naj bi nudila pojasnila glede obratnih stroškov, glede nalaganja kapitala ter glede dobičkov premogarskih baronov, da se ustvari tem potom temelj za ureditev cen premoga ter ureditev premogarske industrije kot take.

Lastniki premogovnikov pa so proti taki preiskavi ter se vsled tega vsaj za enkrat preiskava tudi ne bo vršila.

Celo boječi poskusi zvezne obrtne komisije, ki je skušala dobiti nekaj pojasnil glede produkcijskih stroškov, so bili uničeni od organiziranih lastnikov premogovnikov s tem, da so poklicali sodišča na pomoč.

Temu nasproti pa je dal zvezni senat predlog senatorja Walsha iz Massachusetts zveznemu trgovskemu tajniku Hooverju naročilo, naj uvede preiskavo glede stavke premogarjev.

Ta preiskava se obrača v glavnem, če že ne izključno, proti stavkajočim premogarjem.

Ta preiskava je prav v smislu dosedanje delavnosti trgovskega tajnika, ki skuša organizirati debavo premoga iz ne-unijskih rogov, ki še vedno obratujejo.

Da izvaja to svojo delavnost pod pretvezo, da hoče obdržati ceno premoga na sedanjih nižini ter obvarovati konsumente pred izkoriščanjem, ne more prikriti namenov in učinkov njegovih dejanj, ki so prijazna delodajalcem in podjetnikom.

Da se bo vršila preiskava v isti smeri ter v soglasju z dosedanjim postopanjem Hooverja, je razvidno že iz tega, da ni senat sam uvedel preiskave, pač pa jo poveril trgovskemu tajniku.

Se bolj jasno pa je izražena omejitve stavljenega naloge v resoluciji senata.

Stavljeni cilj se opisuje tako skrbno, da se ni bati nikakih preiskav glede vzrokov stavke ali glede splošnih razmer v industriji.

Podjetniki so zavarovani pred radovednimi vprašanji glede produkcijskih stroškov, naloženega kapitala, dobičkov in sličnih stvari, o katerih ne govore radi.

Trgovski tajnik je dobil naročilo, naj ugotovi ter poroča senatu naslednje: — Sedanjio zalogo mehkega premoga pri rovi; tedensko produkcijo pred prvim aprilom tekočega leta; množino premoga, katerega potrebuje dežela do 1. maja naslednjega leta; upliv stavke na sedanjo ceno premoga ter vrjetni upliv na ceno premoga, če bo stavka trajala do 1. septembra.

Nadalje naj poroča tajnik, kakšne korake je storila vlada, da napravi konec stavki in kakšne korake se je storilo, da se zavaruje konsumente pred pretiranimi cenami vsled omejenih zalog premoga.

Izključno le učinki stavke vzmernirjajo visoki senat. Stavka se vrši že več mesecev in danes so izgledi na dogovor med nasprotnima si strankama prav tako borni kot so bili ob pričetku stavke.

Ker presega prekinjenje obratovanja vsa pričakovanja, ne le podjetnikov, temveč tudi delavskih voditeljev, bo končno, kljub vsem veliki zalagam polagoma vendar zmanjkalo premoga. Na to pa se pripravlja vlada.

Če ne bo mogoče premogarjev izstradati, če jih ne bo mogoče spraviti nazaj v rove, še predno bo občutili posledice stavke v polnem obsegu, bo posegla vmes vlada, da z lomil stavko v "interesu splošnosti".

Če bodo delavci trpeli vsled tega "posredovanja", je to njih stvar.

Vlada postopa povsem nepristranski, — ah, tako nepristranski.

Njenim in namenom podjetnikov zadostuje, da se kar največ mogoče spravlja v ospredje "učinke" stavke, a na drugi strani kar najbolj mogoče zatemi in potisne v ozadje vzroke, ki so dovedli do nje.

Dopis

Claridge, Pa.

Nisem še mnogo časa v tej nasebini, tako jo tudi še do dobra ne poznam. Seznanil sem sem se pa z rojaki in spoznal, da so zavadni Slovenci, bero radi časopise in so tudi navdušeni štrajkarji, kar upam, da bodo tudi ostali do konca sedanje krize. V kolikor sem pa nasebino dosedaj spoznal, priznati moram, da ne zaostaja za drugimi, ako jih še celo ne prekaša. Tako vam tudi povedo oni, ki so še prav malo ali nič videli, in bi jih velikomestni šum spravil še celo iz ravnotežja.

Da je tudi tukaj stavka, vam menda ni treba posebej pripovedovati. To ste že čitali iz dopisov. Stavka je mirna, in moške se tudi dobro zadržuje, ker ko bi se ne, bi prišli gotovo v nasprotje z različnimi predpisi, ki poprej niso bili v navadi. Ker pa tukaj ni brez delavcev, ki so prišli od nekod, je naravno, da tudi brez strazarjev oboroženih od nog do glave ni, ki vestno opravljajo svojo službo in gledajo, da bi se kak nezaželene ne priklartil na prepovedano ozemlje. Poleg tujih delavcev je tudi nekaj domačih. Med temi tudi par Slovencev. Kako so došli k temu poklicu, mi ni znano.

Kakor drugod, tako tudi tukaj neprestano ugibamo kedaj da bo konec te stavke in na čigavi strani bo zmaga. Zadnji teden so se vršila v Washingtonu nekaka posvetovanja, ki so se pa tikala le cen premoga, po katerih naj bi ga razni prekupčevalci prodajali ljudem. Da bi pa bil kdo izmed tistih gospodov kaj čvknal o končanju stavke, jim pa še na misel ni prišlo. Tako sedaj lahko vidimo, da ljudje, ki jih povečini beraško ljudstvo nastavi na ugledna mesta, da bi delili vsem jednake deleže iz velike sklade, so na strani onih, ki kaj imajo pod prsti, domič pridejo drugi le na vrsto ob času volitev, kjer se njih glasovi

ravno tako štejejo. Eden za enega, kot glas onih, ki imajo naloge, da gospodarijo nad drugim. Še ne pred dolgim časom smo slišali, da vlada dolga stavke ne bo trpela in da se bo delovalo na to, da se bo obe stranki zadovoljilo na zadovoljiv način. Sedaj je pa že čas, da bi vprašali, kaj da se je že do sedaj storilo za končanje stavke. Jasno je vsakemu, da je namen sestradati stavkujoče premogarje in jih potem povesti na verigi pred vrata premogovih močgonjakov. Potem takem se ni misliti na kak konec stavke, kajti premogarji bodo ustrajali do skrajnosti. Pa če tudi se jih vžene v kot, vbije naj si vsakdo v glavo, da tega posledice bo trpel vsak, kdor je odvisen od dela svojih rok.

Pre nekaj časom je bilo čitati, da si gotovi elementi spodikajo nad "G. N.", češ, da ni dovolj delavski list. Jaz ne vidim nič proti delavskemu v njem. Objavlja članke in dopise tikačoše se sedanjih delavskih razmer, kakor jih drugi delavski listi. Ako ga lastuje rojak, ki si je v svojo varčnostjo in trudom pomagal, nič zato. Tisočake so že zmetali naši ljudje žitom in drugim lumpom, ki so jih tu in tam že osmudili, pa ne brigajo. Tudi tata Kristan, ko je bil še urednik "Proletarca" je marsikaj vedel povedati o njem. Toda ko se je vračal v domovino, je na vendar kupil karto pri njem, da ga je potegnil čez lužo. Istočasno lansko jesen, ko je prišel zopet k nam na "beruh". Tako vidite, tudi ta možak, da si je bil začeloma proti njemu, se je nazadnje obrnil na njega, najbrž, ker drugim ni zaupal. In tako mnogi drugi, ki navadno čez njegovo godrnjajo, se obrnejo nanj, kadar jim je potreba.

Pozdrav vsem štrajkarjem in bralecem "G. N."

Fr. Uršič.

Iz Slovenije.

Tatvine.

Posestniku Ivanu Bartolu iz Hrastnika je bila med vožnjo od Zidanega mosta do Zagreba ukradena žepna ura z verižico, vredna 6000 kron.

Postreška Petru Jontesu je neznan tat z Resljeve ceste v Ljubljani odpeljal vozček, vreden tritisoč kron.

Mladega pustolovca so prijeli.

V Celju se je pojavil neki Jovo Carmin ter najel sobo "Pri belem volu". Posojilnico je v imenu dijaškega društva "Plamen" prosil, naj prepusti dvorano brezplačno v svrhu prireditve dramatičnega in pevskega večera. Z navimim odlicem se je obrnil tudi do dijaštva, češ, da namerava že prve dni maja izdati prvo številko dijaškega glasila "Plamen". Dijake je pozval, naj pri gimnazijskem službi deponirajo določeno naračunino. Poizvedbe so dognale, da Carmin ni dijak iz Ljubljane, kakor se je prijavi, in tudi nikak Carmin, marveč Ivan Mrak, bivši dijak ptujske gimnazije. Polcija ga je prijela in dala pod ključ.

Smrtna kosa.

V Trebovljak je umrla ga. Ida Moll, rojena Turček, soproga tankejšnjega učitelja in vrlaga narodnega delavca Oskarja Moll. V Cerkljici je umrl tankašnji sodni kancelist Frane Winter. Bil je blaga duša in pri ljudstvu splošno priljubljen. Na Vrhniki je umrl v starosti 84 let Jakob Buh. V Mostah pri Ljubljani je umrla gospa Antonija Suoj.

Nepoboljšljivi vlomilce.

V Turadovo veletrgovino v Mariboru so bili že ponovno poizkušeni vloni. Lastnik je dal zaradi tega svoje podjetje zastražiti. Tako se je ujel na limanice neki V. Gašček, ki je prišel pravkar iz zapora in hotel vlomiti v Turadovo trgovino. Pri njem so našli celo vrsto vlomilskega orodja.

Vlomi v ptujski okolici

se v zadnjem času zelo množijo. Tatovi imajo skomine zlasti po vrstah in klet župana Rodovčev, če niso definitivno določeni.

in posestnikov Žankoviča in Finžgarja. Tatovi so pokradli velike množice vina in žganja. Nekaj jih je po zaslugi orožnikov že pod ključem.

Razdelitev Slovenije na srece (okraje).

V ljubljanski oblasti ostanejo vsi dosednji politični okrajji na bivšem Kranjskem. K njim pa prideta še dva nova okrajja, in sicer Laški, ki bo obsegal sodni okraj Laško, ter brežiški s sodnima okrajema Brezice in Sevnica.

Mariborska oblast bo imela brez Međimurja 12 srezov, in sicer: 1. Maribor, levi dravski breg (mesto Maribor na levem bregu Drave ležeči del sodnega okrajja Maribor in sodni okraj Sv. Lenart). 2. Maribor, desni dravski breg (na desnem bregu Drave ležeči del sod. okr. Maribor in sodni okraj Slov. Bistrica).

3. Dravograd (sodna okrajja Marenberg in Guštanj).

4. Slovenjgradec (sodna okrajja Slovenjgradec in Šoštanj, izvzemši občno Smartno ob Paki, in od konjškega okrajja občni Gornji Dolci in Kozjak).

5. Konjice (sodni okraj Konjice, izvzemši občni Gornji Dolci in Kozjak).

6. Gornji grad (sodni okraj Gornji grad in občno Smartno ob Paki do šoštanjskega sodnega okrajja).

7. Celje (sodna okrajja Celje in Vransko, občna Sv. Rupert od laškega sodnega okrajja, Trojana od brodskega in Motnik ter Spitalič od kamniškega).

8. Šmarje-Rogatec (sodni okraj Šmarje, Rogatec in Kozje brez občni Veliki kamen in Mrčna sela ter od ptujskega sodnega okrajja občina Stoperce).

9. Ptuj (sodna okrajja Ptuj, izvzemši občno Stoperce in Ormož).

10. Ljutomer (sodni okraj Ljutomer, na desnem bregu Mure lepora in hotel vlomiti v Turadovo trgovino. Pri njem so našli celo vrsto vlomilskega orodja.

11. Murska Sobota (sodni okraj Murska Sobota).

12. Dolnja Lendava (sodni okr. Dolnja Lendava).

Sedeži navedenih srezov (okrajnih uradov) niso definitivno določeni.

Peter Zgaga

Včeraj se je vršila velika svadba v Jugoslaviji.

Ženske bo morda zanimalo, da je imela nevesta na sebi obleko iz bele svile z dolgo vlečko. Vsa obleka je bila obložena s srebrnimi čipkami in kristali. Preko ramen je imela pajčevinasto zlato tančico.

Vladna poročevalna agentura je imela dosti dela, da je natančno informirala tujezemsko časopisje o poglavitnih podrobnostih te afere.

Tako je naprimer poročal newyorški "Evening World", ki m eden zadnjih ameriških listov, na prvi strani z velikimi črkami sledi:

"Princess Marie Bride To-day of King Peter of Jugoslavia."

New York Journal piše: Kralj se je po poroki podal na Bled. To letovišče je bilo nekoli last nekega avstrijskega nadvojvode.

Neki drugi dnevnik zaključuje poročilo z naslednjim komentarjem:

Srbija je bila tista, ki je vrgla bakljo, da je zagorelo skoraj po vsem svetu. Srbija je dala povod vojni, katere namen je bil uveljaviti demokracijo po vsem svetu. Srbija je pa tudi ena izmed maloštevilnih držav, ki so obdržale svoje kralje in vladarje.

Pri banketu je imela slavnostni govor rumunska kraljica. Med drugim je rekla: Jugoslavi so jako zadovoljni s to zakonsko zvezo. Posebno vsled tega, ker sva jaz in moj mož v zvezi z vsemi kraljevskimi familijami v Evropi.

O, kaka milost, kaka strašna čast!

Sedanjemu stanju v Jugoslaviji se pravi pijanost.

Tej pijanosti sledi čemu mačku "štibra" ime.

Kakšne sorte lajhtar je nosil Kristan pri ženitnem sprevodu, bom povedal, kakorkihito dobim liste iz starega kraja.

Bog ve, če je bil pri svadbi navzoč tudi kak zastopnik primorskih Slovencev.

Italjanski prestolonaslednik je bil navzoč.

Pa jih že vsaj ni on zastopal?

Kraljevega brata, princea Jurja ni bilo. Pravijo, da ga niso vabili. Morda se je celo njemu, ki ni za svojo brihtnost dobil še nobene diplome, zdelo cela zadeva nekoliko preveč pretirana?

Časopisje ne najde dovolj bere, da izrazi svoje odobravanje glede utrditve zveze med malo antento — Čehoslovaško, Rumunsko in Jugoslavijo.

Kaj je mala antanta? Čisto navadna eksplozivna bomba, ki jo ima Francija pripravljeno, da jo v usodepolnem trenutku vrže Rusiji v glavo. V takem slučaju se bo bomba razpočila, Rusu pa niti brade ne bo osmudila.

Težki temni časi se nam bližajo. Kaj nam bo prinesla bodočnost?

Kot Jober Jugoslovan odgovarjam po rumunski — Nušču, kar se pravi — po naše — ne vem.

Jugoslavanska Katol. Jednosta
Ustanovljena l. 1898 Inskorporirana l. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odbor:
Predsednik: RUDOLF PERDAN, 903 S. 185th St., Cleveland, O.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISBE, 28 Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. T. BROCK, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 624 N. 2nd Ave., W. Duluth, Minn.

Vrhovni odbor:
Dr. JOS. V. GRABEK, 543 E. Ohio St., N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
MOHOR MLADIČ, 2608 So. Lawrence Ave., Chicago, Ill.
FRANK SKRABEC, 4822 Washington Street, Denver, Colo.

Perotni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 450, Ely, Minn.
GREGOR J. FORENTA, 2912 Beacon Ave., Seattle, Wash.
FRANK ZGRICH, 6217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Kruževalni odbor:
VALENTIN FRO, 519 Meadow Ave., Rockdale, Ill.
PAULINE ERMENO, 639 — 3rd Street, La Salle, Ill.
JOSIP STELEK, 404 E. Meen Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELAR, 708 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".
Vse stvari tikačoše se uradnih zadev kakor tudi denarne pomočilstvo naj se pošilja na glavno tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniška sprejela, naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.
Jugoslavanska Katol. Jednosta se priporoča vsem Jugoslovanom za obilna pristo. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zgleda tajnika bližnjega društva J. S. E. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Bitolj.

Bitolj je največje mesto v rodovitni bitoljsko-privlepiški ravnini, ki se imenujejo tudi Pelagonija in je dolga do 85 km, a široka 15 do 20 km. Leži na zapadnem robu ravnine 630 metrov nad morjem, ob rečici Dragor, takoj pod goro Perister, ki je visoka 2532 m. Po njej vlada v njem silna vročina, kakor v vsej južni Srbiji, po zimski pa prav hud mraz; temperatura — 20 stopinj Celzija nastopajo prav pogosten.

Za Bitolj so bila zadnja leta od 1912. dalje zelo nesrečna. Preje — za Turčije — je bil eno najvažnejših mest evropske Turčije, po velikosti za Carigradom na tretjem mestu. Bil je večje upravno središče, sedež vilajeta z živahno trgovino. Poseben pomen pa je imel Bitolj kot veliko vojaško taborišče turške armade; tu se je nahajalo mnogo velikih vojaških garnizij je štela vseh do 20,000 mož. Kajti bila je glavna točka za vojaške operacije na albanski in grški meji.

V poslednjih letih je bil Bitolj središče vseh različnih narodnih propagand in Makedonij, srbske, bolgarske, grške, rumunske, židovske itd., tu so se nahajale središče in ljudske šole vseh teh narodov. Dasi je bilo pravih (Grkov je neznatno število, je imel vendar grški jezik velik vpliv; mnogi Slovani, Cincari in Arnavci (Albanci) so se prištevati h grški stranki; vsak trgovec in izobraženjši mešan je govoril tudi grško.

Z osebo bitoljskega leta 1912—13. se je položaj popolnoma izpremenil. Bitolj je postal obsežno srbsko mesto, kajti par kilometrov južno se je potegnila nova grsko-srbska meja. To je mestu zelo škodovalo; upravno središče se je preselilo v Skopje. Bitolj je imel normalnetimo železnico do Soluna; ta je ostala sedaj razen par kilometrov pri mestu vsa v grški Makedoniji. Bitolj pa je imel z ostalo Srbijo edino cestno zvezo preko babanjskih prelazov. Med vojno se je zgradila ozkotirna vojaška železnica čez Prilep navar.

Arnavtov in 9314 drugih.

Tudi narodnostna sestava se je tokom teh let izdatno spremenila. Po zadnjem štetju je v Bitolju 17.572 pravoslavnih, 7917 muslimanov (mohamedanov) in 2679 židov-spaenjotov, po narodnosti 16.010 Srbov, 1079 Cincarov, 1841 Arnavtov in 9314 drugih.

Arnavtov in 9314 drugih.

Arnavtov in 9314 drugih.

Vsak previden vlagatelj vpošteva pri naložitvi svojega denarja

Sigurnost in dohodek

Vložite Vaše prihranke pri nas na

"Special Interest Account"

ker uživata te prednosti v polni meri, SIGURNOST vloge Vam je zajamčena v pokritju z najboljšimi ameriški bondi, čisti DOHODEK pa iznaša 4% na leto.

Vloge se lahko začnejo s \$5.—, vse nove vloge, ki se vložijo do 10. julija obrestujejo že od 1. julija t. l.

Glavno zastopstvo
JADRANSKE BANKE
82 Cortlandt Street New York City

Slovenci v Nemčiji.

... Tamkaj v Vestfaliji so nam izginili — več ne doseže jih naše oko... (O. Župančič, Duma.)

Naselitev Slovencev v Nemčiji — zlasti v rensko-westfalskem industrijskem okrožju — ima nedvomno zanimivo zgodovino. Mimgrede bodi opozorjeno na romanja Slovencev v Aachen, Andernach in Kelmorajnu (Kolin), ki so trajala tja do leta 1776. (in še pozneje), ko so bila prepovedana z dekretom dvorne pisarne na Dunaju z dne 30. januarja 1776. Po sporočilu so se vršila ta "romanja" vsakih sedem let in udeleževali so se jih posebno Slovenci iz Kranjske, Koroške, Štajerske in Prekmurja. Romanja so se vršila vedno s slovenskim narodnostnim značajem. Na poti in pri shodu v Kolinu (Kelmorajnu) so peli romarji slovenske cerkvene pesmi. Nekateri krat so bili pogosto od kolinskega župana in mestnega uradništva ki so se zabavili nad slovenskim petjem in slovenskimi plesi. Zabele teh romanj sega do leta 1454. In še nazaj Malokomu bo znano, da so imeli Slovenci v Aachen slovenski beneficij, ki ga je oskrboval slovenski zmožen duhovnik. Ta beneficij — imenovan beneficij sv. Cirila in Metoda — so ustanovili leta 1495. meščani mest Ljubljana in Kranj.

Ustno sporočilo je vzdrževalo med Slovenci spomin na tamkajšnje kraje. Ni pa tudi dvoma, da je ostal marsikateri "romar" v Porenju kot obrtnik ali si dobil kakršnokoli službo. Pribori si je morda celo dobilo in ugodno mesto ter vabil od doma še druge za kruhom v tujino.

Tradicija na "taičland" je ostala med Slovenci, glad po kruhu, pohlep po sreči in denarju so se pridružili. Prišlo se je izseljevanje. Danes pa — bodi tako ali tako — je v Nemčiji do 20.000 Slovencev, na katere smo skoroda poznabili kakor malomarni starši svojih otrok. Za slovenske sinove tam preko zelene vode se še večkrat pobrigamo — časih prav sebičljivo iz ljubezni do njihovih dolžarjev — a bratje na severu so nam izginili malo da ne iz spomina. Lepo in umestno to ni, najmanj pa še koristno slovenskemu narodu.

Slovenci v Nemčiji so skoro brez vsega in se morajo boriti v vsakem posameznem slučaju, kar nam kažejo spodnje vrste.

Če govorimo o Slovenci v Nemčiji, mislimo vedno na one, ki prebivajo v rensko-westfalskem industrijskem okrožju. Naj sledi tu kratak oris njihovih razmer. Vsi podatki so iz neposrednega vira, torej čisto verodostojni. Vsem, ki so jih prispevali, bodi izročena naj srčnejša hvala.

Nekaj zgodovinskega pregleda.

Ko je pripomogla nemško-francoska vojna nemški industriji posebno v rensko-westfalskem premogovnem okrožju do mogočnega razvoja, je poskusilo v 80. letih preteklega stoletja pravo slovensko svojo srečo v Nemčiji. — Kot izučene rudarje so jih takrat vsled velikega pomanjkanja delavcev takoj prijazno sprejeli in dobro plačali. Že po naravi žilavi in vzrasli v največjem pomanjkanju so se izkazali pred vsem Slovenci kot zelo sposobni za trdi la težki poklic v nemškem rudarstvu. Nemški industrijalci so spoznali dobre lastnosti slovenskega rudarja, zato so pošiljali v slovensko domovino nemške agente, ki jim je bil dodeljen vedno eden ali pa tudi več zgovornih Slovencev, da naberejo slovenskih rudarjev za nemške rudnike. Radi velikih obljub — prosta vožnja, obilen zaslužek, lepo stanovanje —, ki so jim dajali agente in radi velike sprejemljivosti za nove in velike narčte, je zapustilo v 90. letih tisoče Slovencev, dostikrat z vsem imetjem, v posebnih vlakih svojo ljubo domovino, sinje domače nebo, prijazne griče in zelene vlograde in so prišli v deželo z daleč zaračunanimi plavži in visokimi dimniki, v okolice, ki v svoji hladnosti in brezčutnosti ni dala odmeva njihovi mehki naravi in njihove vsemu verskemu čutu. Včasih niso našli obljubljenih stanovanj, ampak so se morali s svojimi družinami nastaniti v barakah, ki so si jih stesali v največji naglici. Navadno so jim pa odkazali stanovanja — ne vedno najboljša — v delavskih kolonijah. Na tak način so obranili Slovenci pogosto

žini so varovali radi skupnega bivanja svojstvenost in dali tudi s svojimi narodnimi pesmimi in s svojim lepim maternim jezikom celim cestam slovensko lice. Tako so se Slovenci naselili le v gotovih krajih, ki so dobivali zopet in zopet iz domovine novih naseljencev. Še do danes so se ohranile večje slovenske kolonije, tako n. pr. Hambornu, v Meerbecku pri Morsu, v Gladbecku in v Osterfeldu. V drugih krajih bivajo večinoma manj raztreseni skoraj po vsem rensko-westfalskem industrijskem okrožju, n. pr. v okrožju Kecklinghausena, v Buern, Gelsenkirchenu, Wanne, Habinghorstu, Castropu, Dortmundu, Essenu, Borbecku, Oberhausenu, v Sterkrade, Gerthe, Hordelu itd.

Okoli 1. 1900. je bilo gotovo 20.000, ki so narasli 1. 1914. na 25.000. Tedaj je prišla pa vojna, ki je pobrala mnogo za boj sposobnih Slovencev: tako je korakalo n. pr. septembra 1914. čez 200 Slovencev z godbo in z več zastavami na kolodvor v Gladbecku, da odrinejo k svojim regimentom. Nekateri se niso nikdar več vrnili, poirajo v hladni tuji zemlji, drugi so ostali v domovini, mnogo v jaskih žen se je polotilo potem tudi domotožje in tudi one so odrinile v slepi nadi na boljše usodo in v upanju, da bodo lažje izhajale nazaj domov. Tako je padlo število Slovencev do konca vojne gotovo na 12.000. Po končani vojni jih je mnogo zopet poiskalo svoje prejšnje delo, družine so se po večini zopet vrnile in še v zadnjem času jih poskuša na tisoče priti na Nemško, deloma da se rešijo bede v domovini, deloma pa tudi, da se na tak način umaknejo vojaški obveznosti, pogosto z zvijačo in s tem, da se izognejo obtožbam naradbe. Nemška država je namreč glede na stanovanjsko stisko in radi brezposelnosti navezala preselitev tujcev v Nemčijo na uprotno dovoljenje ki se pa presilec navadno ne podeli. Ako bi en bilo te težave, bi imeli na westfalskem sedaj še več Slovencev nego pred vojno; trenutno jih utegne biti tudi po senitvi jugoslovanskega konzulata v Dusseldorfu najmanj 20.000, ki bivajo v rensko-westfalskem industrijskem okrožju.

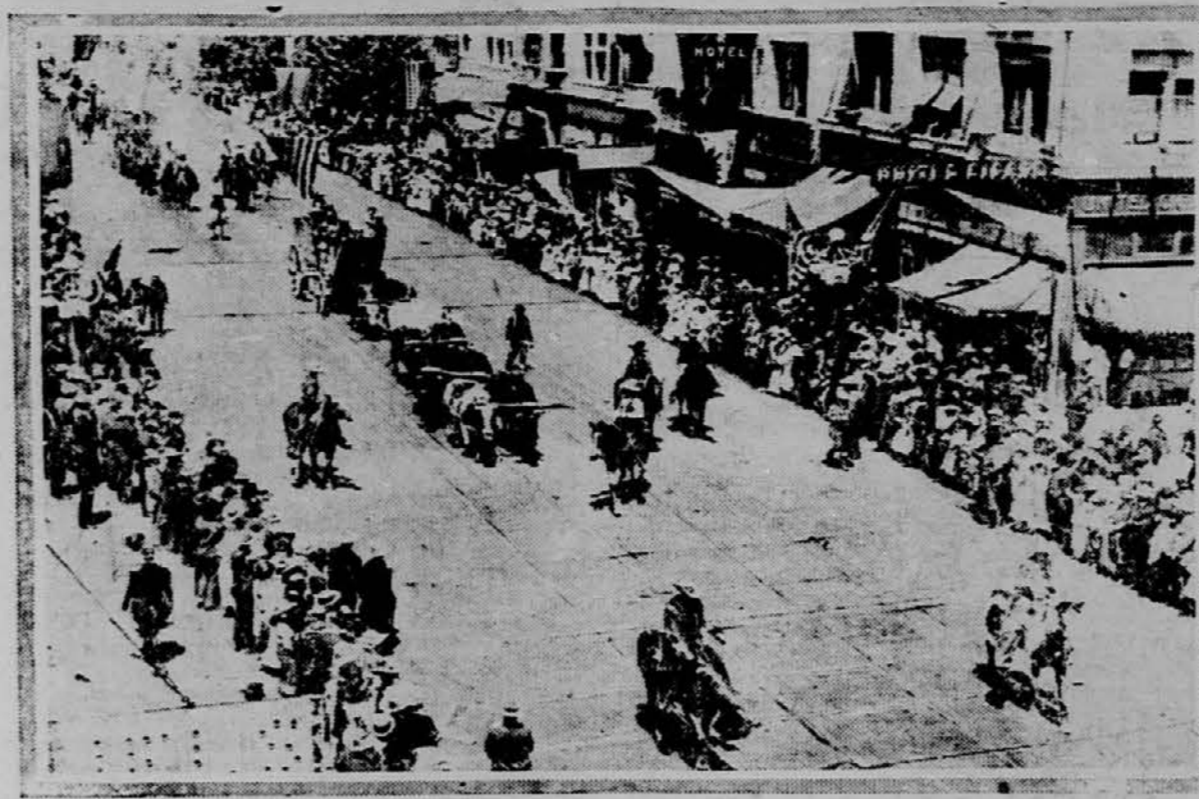
Njih gmotno stanje.

Slovenci v Nemčiji je najmanj 95 odstotkov rudarjev. Do pravega blagostanja jih je spravilo bore malo. Tuintam naletimo na slovenskega rododelca, pač tudi na slovenskega trgovca in gostilničarja. Zaradi spremenjenega življenja, pogosto tudi vsled pomanjkanja zdravega in pametnega domačega gospodarstva, se nekatere družine prav težko prerivajo skozi življenje.

Komaj je sin odpuščen iz šole, ga pošljejo v rudnik, da pomaga služiti za družino. Doraščajoča hči gre v tovarno ali h gospodi v službo. Še v mladostni starosti menijo večinoma, da so že dovolj dozoreli za lastni dom in za lastno družino. Preslabotno so pa dostikrat njih rame, ki bi na njih mogli nositi težek zakonski jarek. — Pohištvo še ni plačano, pride prvi otrok, boleznii se naselijo v hišo in raj, ki so o njem sanjali pred zakonom, se je spremenil v dolno solz. Tako začnejo masikateri družine z bedo in stisko in to se nadaljuje tja do smrti. Ne zmorejo tega da bi si opomogli. Poleg teh so pa seveda tudi družine, ki se v vsakem oziru v snagi, v prizadevanosti in v čednosti naravnost odlikujejo, da, nekaj družim si je pripomoglo celo do bogastva. Zelo bogate družine so pa med Slovenci v Nemčiji le izjeme.

Kako sodijo Nemci o njih.

Slovencev Nemci pravzaprav malo poznajo, ker so jim le Avstrijci. Slovenska društva so se tudi imenovala kratkotalo največkrat "avstrijska društva". "Avstrijci" veljajo kot dobri, dobrodušni, malo nazadnjaški ljudje. Pravzaprav nenaklonjeni Nemci Slovencem niso, kakor n. pr. Poljakom. Pri trgovcih so Slovenci kot zvesti odjemalci in dobri plačevalci na dobrem glasu; tudi gostilničar se veseli, če more dati za kako slovensko prireditev na razpolago svoje dvorane, ker so mu stroški zelo povsem kriti in ker se veseli složne sporazumnosti, ki vlada med Slovenci. — Odkar je seveda postalo marsi-

ZNAČILNA PARADA V SACRAMENTO, CAL.

Pred kratkim se je vršila v Sacramento, Cal., velika parada, ki je imenovala se je "Dnevi iz leta 1849". Udeleženci so nastopali v oblekah kot so jih nosili v oglede pet letov.

Slovenci skupno s Srbi eno državo se je simpatija malo ohladila.

Organizacija.

Že pred letom 1900 so bila ustanovljena prva "avstrijska" društva, ki so v njih navadno vsled pretežnega števila prednjačili Slovenci. Takrat so nastala prva čisto slovenska društva. Prva so navadno cerkvena društva s cerkveno blagoslovljeno zastavo. Prvo teh društev je bilo ustanovljeno leta 1902 v Hamboru, čigar duhovni vodja je bil takratni rektor, sedaj župnik v Walsumu Wilhelm Koster, ki si je pridobil za Slovence veliko zaslug. Temu društvu so sledila druga v Meerbecku, Hoehheide, Gladbeck, Obermarseloh, Buer, Osertfeld, Kecklinghausena-S.d itd. Načeljuje jim navadno od škofa imenovan duhovnik. Ravno ta društva so čisto slovenska, v njih se govori le slovenski in razpravlja slovenski. — Največje društvo je v Gladbecku, ima 180 članov. V vseh društvih skupno je do 300 članov.

Poleg teh je še kakih 10 takolimenovanih "avstrijskih" društev, pri katerih je do 90% vseh članov Slovencev. Ti se se pač niso mogli sporazumeti z novonastalimi poglajem, da mi društvo preosnovati v slovensko. Veže jih še po vojni raztrgana vez pripadnosti k nekdanji avstrogrški monarhiji. — Preveč so oddaljeni od svoje domovine, da bi se mogli učiviti v nov položaj. Da pravilno pouči Slovence o dejanskih razmerah, si je postavila za nalogo tudi "Zveza katoliških slovenskih društev v rensko-westfalskem industrijskem okrožju" s sedežem v Gladbecku, ki je bila ustanovljena 29. januarja 1922. v Gladbecku. Do sedaj se je priključilo k tej zvezi 15 društev. Ostalih je še 5, ki še nosijo "avstrijsko" ime. Da lahko pristopijo k zvezi morajo biti društva slovenska.

- Namen omenjene zveze je:
1. Gojiti versko življenje med Slovenci.
 2. Gojitev slovenske svojstvenosti, prijateljstva in složne vzajemnosti med Slovenci.
 3. Zastopati Slovence pri konzulatu in drugih oblasteh.
 4. Pospeševati omiko med Slovenci.
 5. Uprejevati društveno življenje v posebnih slučajih.

Načelnik zveze je kaplan Tensundern, tajnik Jožef Dobrave, blagajnik Vincenc Tuhtar, vsi v Gladbecku. Slovenska društva, ki niso cerkvena ampak nevtralna, ne morejo pristopiti k zvezi. Takih je pa mogoče tudi le dvoje v rensko-westfalskem industrijskem okrožju. Pravega gospodarskega udrugažja Slovencev v dosego gospodarskih ugodnosti ni in v merodajnih krogih tudi nimajo nameravani ustanoviti iz političnih vzrokov takega društva. So pa slovenska društva navadno obenem podporna društva, ki hočejo prisločiti na pomoč bolnim in revnim Slovincem. V obrambo gospodarskih interesov se Slovincem priporoča, da pristopijo h krščanski strokovni zvezi rudarjev. Vsekakor so nekateri tudi člani socialistične rudarske zveze in celo komunistične "Unije", pač ne toliko prepričani, ampak bolj vsled obrazbe ter vsled nepoznanja komunističnih in socialističnih stremljenj. Navadno imajo slovenska društva

Tuintam obhajajo kako večjo slavnost, ki na njo povabijo tudi druga slovenska društva. Pri posebnih ustanovnih svečanostih (obletnicah) stopijo tudi pred nemško javnost in napravijo na slavnostnih obhodih z lepimi zastavami in s čednimi (uniformami) kroji impozanten vtis na gledalce.

Prosveta.

Splošno čutijo slovenski rudarji radi svojega težavnega poklica in vsled pomanjkanja potrebnih sredstev malo potrebe, da bi se dalje izobraževali. Nekaterim po edinec se je pa kljub temu posrečilo dvigniti se nad duševno obzornje svojih rojakov in si po več težkega poklonega dela obenem pomnožiti svoje znanje. Njihovi želji po duševnem napredku in izobrazbi ugodijo slovenske družice, ki si jih lahko izposojajo od društev ali pa od duhovnikov, ki govorijo slovensko. Kljub revnim domačim razmeram so vendar nekateri dosegli obudovanja vredno izobrazbenost. Poleg nemških časopisov naročajo nekateri Slovenci tudi svoje lastne časnike iz domovine, ki jih dobivajo večinoma po društvu. Ideja, ustanoviti za nje poseben slovenski časopis, je pač le ideja, ki se časno vsled neizmernih težav gotovo ne da uresničiti. Razmeroma je najti več ljudi med Slovenci, ko pri Nemcih, ki znajo svoje misli razodeti poslušalcem. Najljubše pravilo jim je — kakor naravno — petje, melodično in harmonično, ki ga posebno gojijo tudi pri društvenih sestankih in cerkvenih občnostih. Marsikateri spreten slovenski dirigent razume na sijajen način s svojimi peveci in pevskami v harmoničnem soglasju in lepi melodiji prednašati ljubke slovenske pesmi, tako da izkazuje celo Nemci, ki ne morejo dovolj prehaliti krasnega petja, radi tega Slovincem izredno zanimanje in prisrčno ljubeznivost. Njih muzikalni talent se da opaziti tudi pri njihovi nenavadni sposobnosti in lahki zapodljivosti obvladati glasovir, mandolino in druge instrumente z največjo lahkoto. Bogata i mehka njihova čud tvorja podlaga za muzikalne talente. Po strokovni izobrazbi bi dosegli Slovenci v tujakšnjem muzikalnem življenju veliko veljavo.

Stališče do Jugoslavije.

Nekateri Slovincem v Nebčiji dostikrat ni mogoče pojasniti da niso več Avstrijci. Pod Jugoslavijo razumejo kratkotalo Srbijo. Ravno v tistih krajih, kjer ni pravih slovenskih društev, je razjasnitev v tem oziru posebno pomanjkljiva. Posebno jim neče prijati vojaška dolžnost v Jugoslaviji. K temu pa pridejo še visoke pristojbine, ki jih zahteva konzulat za izdajanje potnih listov. Vznevolji jih tudi dolgotrajno reševanje naročil po konzulatu, ki na nje dobivajo odgovor radi nesrečnega centralizma pogosto šele čez Belgrad. Pravo razumevanje položaja si počasi utirajo pri pametnejših glavah in bo sčasoma splošno prodrla. V stari Avstriji Slovenci niso imeli svoje pravice in svobode v Jugoslaviji je tudi nimajo kakor jim prida in jo zahtevajo toda smotno je treba delati, da vsaj v Jugoslaviji, ki bodo v njej Srbi, Hrvati in Slovenci bivali drug poleg drugega kot enakovredni

Verdun.

Povsem naravno je, da se je iznova izmenjalo obljube prijateljstva ob priliki poklonitve svetinj, katero je vlada Združenih držav poklonila mestu Verdunu kot se podari svetinjo posameznemu. — Verdun in hrabrost sta za vedno neolčljiva pojma. — je rekel poslanik Herriek. — Bila je cela Francija, ki je branila Verdun, — vsklidni ministri predsednik Poincare. In oba govornika sta prešla k predmetu, ki je bil v njunih mislih, namreč ovekovečene zveze, ki je bila skovana v silni vojni. Nekaj je bilo seveda tudi treba reči glede ohladitve tega prijateljstva, ki je bila posledica političnih razprav ter razlik v mnenju. Francija in Združene države so se sicer dogovorile pri konferenci mizi, a šele po uravnavi številnih diferenc, ki so imele za posledico ohladitev čustva prijateljstva. Združene države, ki so hitro demobilizirale svoje armade, ko je bil mir ustanovljen, niso zle ravno s simpatijo na sklep Francije, da vzdrži velik vojaški aparat vsprico popolnoma razorožene Nemčije.

Ameriški poslanik ni ubral ravno srečne strune, ko je dožil časopisje, da ustvarja spor in slabo razpoložje potom svojih verzij glede političnih dogodkov. Nikdo drugi kot diplomatije in državni ki sami so bili odgovorni za dejstvo, da je pričela izginjati vera v ideale. Časopisje ni moglo drugega kot enostavno konstatirati dejstva ter jih opremiti s primernimi komentarji, soglasno z naziranjem onega, ki je pisal članek. Herriek pa je imel deloma prav, ko je rekel:

— Niti Združene države, niti Anglija in tudi noben drugi resnični prijatelj Francije ne bo vedno soglašal s Francijo ali s katerimkoli drugim narodom. Prijateljstva niso nikdar in ne bodo nikdar prepredila nesporazumov in naj pridejo pri tem v poštev posamezniki ali pa narodi.

Francoski ministrski predsednik je bil bolj pozitiven. Lotil se je obdolitve, da je Francija militaristična. — Prav gotovo. — je rekel. — ne vzdržujemo armad v izključnem namenu, da uživamo parade ali da se pehamo na prazno slavo. — Rekel je, da je Francija na svoje lastne stroške rekonstruirala svoja opustošena ozemlja. — Ali niso Francozi upravičeni dobiti to, kar jim je obljubila Nemčija vsprico tako številnih bojevitih narodov? Če se mu miru dovolilo, da obogati Nemčijo na stroške Francije, bo pomenjalo to netržobilen poraz stvari, za katero smo stali skupaj.

To je pretirano. Franciji se ni očitalo nič drugega kot to, da vzdržuje svoje velike armade edinele v namenu, da izsili od Nemčije plačanje v polnem. Malo manj v jaskih front in več gibene diplomacije in konečno bi dosegla svoj cilj.

Za ravnatelja elektrarne na Završnici

je imenovan Fran Vagaja, inženjer pri mestni elektrarni v Ljubljani. Dosedanjemu ravnatelju na Završnici inž. Dušanu Sercecu je

Ljubezen opic.

Iz Londona poročajo newyorškemu Herald: — Kadar bomo ljubili tako kot ljubijo opice, bomo prišli bližje popolni monogamiji. — je izjavil dr. Bernard Hollander, psihoanalist, ki je dostavil, da človek, kot je sestavljen sedaj, lahko ljubi in dejanski ljubi več kot eno žensko v istem času. Rekel je, da pojasnuje to neprestano reka razporok.

— Jaz soglašam z Andre Tridonem. — je nadaljeval dr. Hollander. — da navaden človek lahko deli svojo ljubezen med nežno, resnično žensko, ki dela idealno ženo in hišno mater ter drugo žensko, ki ga razburja ter vzbuja v njem strastna čustva. Ideal človeštva bi moral biti monogamija, a ljubezen do dveh ali celo več žensk ob istem času je dušeslovno dejstvo, katerega ni mogoče zanikati. Človek, ki v resnici ljubi svojo ženo, lahko čuti nagnenje do nadalje ženske na temelju izključno čustvenih psiholoških vplivov. To je izključno stvar spolnega nagona.

— Mi se le počasi dvigamo navzgor proti bolj popolni monogamiji. Prepričan sem, da je človeški nagon poligamičen ali mnogoženjski, a vzgoja nas je naučila, da je ena družica za enega moza najboljše za človeški rod. Veliko se moramo še naučiti od nižjih razredov narave glede polne monogamije. Med antropoidnimi opicami naprimer imate skoro popolno primero posameznega nagnenja med samec ter samico. Materinska ljubezen opice je brez primere v živalskem svetu ter jo komaj doseže človek sam.

— Mi potrebujemo zopetnega uveljavljenja starega in priprostejšega pojma lojalnosti, namreč lojalnosti do izvoljene družice ali izvoljenega druga v življenjskem boju. Ta življenjski boj je neprestava vojna med kontrolo in nezmernostjo. Zadnja vojna je ustvarila umeten čud neodvisnosti med ženskami, a naravno je, da bo konec prevladalo domače življenje in da bo izginilo, kar smatram za mimoidoč pojav.

ATENTAT NA SCHEIDEMANNA.

Kassel, Nemčija, 6. junija. — Filip Scheidemann, svetovno znani nemški socialistični voditelj, je bil večerj napaden tekem neke izletne vožnje v bližini Wilhelmshehe od nekega mladega moža. Atentator je vrzel puščiko v obrabo takozvano modro kislino, ki je najhujši strup. Scheidemann je spremljala njegova hči in unukinja.

Napadeni je ostal pri življenju le raditega, ker je bil strup, ki se takoj izpremeni v paro, kakor hitro prike v stik z zrakom, vržen iz večje razdalje. Kljub temu pa je izgubil Scheidemann zavest, potem ko je oddal na atentatorja dva strela.

Atentator je pobegnil skozi gozd na bližnjo železniško postajo ter se odpeljal.

Tako kot župan mesta Kassel kot državnozbornski poslanec je bil Scheidemann izpostavljen najhujšim političnim napadom. Te napade se je pred kratkim obnovilo v časopisju in na javnih zborovanjih in dobil je tudi številna pisma, v katerih se mu je pretilo s smrtjo. Iz varnostnih razlogov je nosil vsled tega vedno revolver pri sebi.

ZAHITEVE FRANCOŠKIH INDUSTRIJALCEV.

Pariz, Francija, 7. junija. — Francoski industrijalci, ki so vsled vojne trpeli v splošnem velike izgube in kojih podjetja ne morejo uspevati, dokler ne bo zavladal v Evropi resničen in trajen mir, zahtevajo sedaj skrajšanje oboroženih sil Francije.

ŠEST MILJONOV FRANKOV ZA OLIMPIJSKE IGRE.

Pariz, Francija, 8. junija. — Ministrski predsednik Poincare je obvestil komitej za mednarodne Olimpijske igre, da bo parlament takoj dovolil nadaljnih šest milijonov frankov, da financira igre. Vsled tega se bodo te igre vršile

Divjaki.

Angleška ekspedicija, ki si je stavila za nalog, da se povzpne na najvišji vrh Himalaje, Mount Everest ali Gavrizankar (v Indiji), je našla, kakor so poročali angleški listi, pod vrhom v snegu odtis človeške noge. Člani ekspedicije so mislili, da so oni prvi, ki so prispeli tako visoko, toda po teh odtiskih je soditi, da je nekdo že pred njimi hodil po teh dosedaj nepoznatih strminah. In to nekdo, ki ne čuti zme, ker je hodil bos po snegu!

Tibetanski spremljevalci angleške ekspedicije se niso niti najmanj čudili temu odkritju, vendar pa so se nekoliko preplašili. Po njihovem mnenju so namreč ti odtisi sledovi "grdih sneženih ljudi", o katerih jim je natančno znano, da živijo po vrhovih Himalaje. Po njihovem pripovedovanju hodijo ti ljudje goli kakor v rajnu so silno hudobni. Pred njimi trepetava ves Tibet.

To poročilo je prinesel s seboj v London vodja ekspedicije polkovnik Howard Biri ter obvestilo odkritju takoj vse najbolj slavne antropologe, ki pa so izrazili dvom, da bi mogli obstojati divjaki. Po mišljenju učenjakov se nanaša poročilo polkovnika Biri na neko vrsto opice, ki živijo tudi po visinah preko 1000 metrov.

Kljub temu pa je vendar mnogo dokazov, ki govorijo za to, da so bili odkriti odtisi človeške stopinje. Tako zatrjuje neki gozdar, da so bili leta 1914. v imenovanem kraju ljudje, ki so sekali drva, nenadoma napadeni od divjakov. Ni so se jih komaj ubranili. Dalje pripoveduje Anglež William Hughes Knight, da je nekdo, ko se je vračal iz Tibeta z nekimi Evropejcem, domačim vojakom in v spremstvu 50 drugih oseb, zastal na potu med Gnetongom in Sedonšom, da odpočije konja in da opazuje zahajanje sonca.

Kar zaslisi nepričakovano nenavaden glas. Obrne se in zazre pred seboj nenavadno bitje, ki pa njegoma ni opazilo. Bil je človek, skoro da bo izginilo, kar smatram za mimoidoč pojav.

Knight je opazoval divjaka 5—6 minut, ne da bi bil sam opazen. Izgledalo je, kakor da divjak nekaj zasleduje: ko pa je uvidel, da je vse tibo, je zdrljal s silno brskino v hrib.

Ljudje, ki dobro poznajo Tibet, zatrjujejo, da se tamkaj uboj kaznuje na ta način, da pošljejo ubijalec v prognanstvo v neprodime šume vrhov, kjer ni več živih bitij. Iz teh izganencev nastanejo nedvomno potem divjaki, ki živijo od lova in plena.

V vsakem slučaju pa bi navedena angleška naučna ekspedicija nedvomno dosegla še večji uspeh, kakor, ako se ji posreči prispeti na vrh Gavrizankarja, ako bi privedla enega teh divjakov s seboj v Evropo. Pokazalo bi se najbrž, da med imenovanimi divjaki in itakozvanim civiliziranim človekom ni dosti razlike.

ARGENTINA IN LUDENDORFF

Iz Berlina poročajo: Nameravani obisk generala Ludendorffa v Južni Ameriki ni vzbudil prav posebnega navdušenja v južno-ameriških krogih. V Argentini je nemška kolonija razdeljena. Majhna skupina, ki je še vedno lojalna keizerju bi z navdušenjem pozdravila generala, a večina, ki obstaja iz majhnih farmerjev in delavcev, je demokratičnega mišljenja.

Nemški liberalni krogi skušajo prepričati potovanje generala, kajti njim se zdi, da ni general Ludendorff najboljši odposlanec za uveljavljenje mednarodne sprave.

IZ KITAJSKE.

Peking, Kitajska, 8. junija. — Ker se noče dr. Sun-Jat-Sen, načelnik južno kitajske vlade pokoriti povelju generala Vu-pej-fuja ter odstopiti, je vrjetno, da se bodo kmalu pričele proti njemu vojske operacije, kojih cilj je uničenje južno-kitajske vlade ter ustanovljenje enotne vlade na

Prekrižanje načrtov.

Arabski sultan bo mogoče prekrižal angleške načrte glede srednjega izvoka in sicer potom pogodbe.

Lady Astor o prohibiciji.

Znana lady Astor, članica angleškega parlamenta, izjavlja, da je prohibicija dobra stvar za Ameriko.

Kajira, Egipt, 5. junija. — Sirski eksekutivni komitej v Kajiri je pokazal poročevalcu newyorškega Times dokument, o katerem se glasi, da je kopija pogodbe, ka...

Iz Londona poročajo newyorškemu Herald: — Lady Astor je prišla na temelju svojega obiska v Ameriki do prepričanja, da je prohibicija nekaj dobrega za Ameriko in to pripoveduje širokemu krogu svojih znancev in prijateljev. Prinesla je s seboj povest, ki se glasi povsem različno od sličnih povesti, sprejetih tukaj kot dejstvo, v katerih se opisuje obžalovanje vredne razmere, ki so bile posledica prohibicije v Ameriki. Ko se jo je vprašalo za mnenje, kako deluje prohibicija, je rekla: — Niti jaz, niti moj mož nismo v Združene države v namenu, da preiskujemo prohibicijo, z povsem naravno je bil ta predmet vključen v najine pogovore s senatorji, kongresniki, načelniki organizacij kot je Salvation Army, zastopniki policije, trgovci in delavskimi voditelji.

Njih mnenje ni soglasno, a kaj takega ne morete nikdar pričakovati v anglo-saški deželi. O sebi izkušnje si pogosto nasprotujejo, a kljub temu je mogoče priti do splošnega, narodnega zaključka. — Nprestanost se mi je zadrževalo, da lahko dobe bogatini toliko pijače kot je le hočejo, če so pripravljani plačati ceno in da takozvana society gradovi popiva. Poteno moram izjaviti, da nisem bila sama nikdar priča kaj takega. Gotovo pa je res, da je bilo delo Salvation armade in drugih sličnih organizacij zelo olajšano vsled prohibicije. Vreditelji teh organizacij so mi povedali to na oholen način.

Če damo na eno stran tehnece oboge, katere se je temu potom obvarovalo še večje bede in na drugo stran bogatije, ki pijejo, je treba izjaviti, da je sterila prohibicija dosti dobrega. — Zapazila sem precej ogorčenja proti bogatim, ki kršijo potavo, a v splošnem prevladuje nestrpnost, da trpe vsled tega le bogati sami in njih otroci, ne pa revčji. Trgovski in podjetniški svet je v splošnem za prohibicijo, ker je slednja povečala uspešnost delavcev ter dovedla ljudi do varčevanja. Tudi ženske so za prohibicijo, ker je domače življenje srenejše, ker so možje bolj ambiciozni in ker se boljše skrbijo za cetrke.

Glede bodočnosti so zmerne sile mirne, kajti nobena politična stranka se ne bavezema za odpravljenje prohibicije. To dokazuje, da je večina volilcev prepričana, da je prohibicija nekaj dobrega in da se Združene države niso izpremenile v narod zavilvalec omamljivih sredstev kot se je napovedovalo ob času uveljavljanja prohibicije.

Mokrači v Ameriki ne zahtevajo nič drugega kot dovoljenje, da se sme prodajati lahko vino in pivo, a tudi tega najbrž ne bodo dosegli. Lady Astor pa ne ve ničesar povedati o domačih dilerijah, kjer se proizvajajo uničujoč strup in o neštevilnih breznicah vsake vrste, kjer je dobri usaki mogoče brozgo za drag denar, le pravega blaga ne. Treba je pogledati malo globlje kot je pogledala lady Astor.)

Starje in nove gosli. Na pariškem konservatoriju so se pred kratkim vršili interesantni poskusi, ki so hoteli dognati, katere violine so boljše, stare ali nove. Neki virtuoz je v popolni temi igral na 6 starih glasbil, med njimi na en Stradivarijev in en Guadagninijev izdelek, potem pa še na 6 modernih glasbil. Zaprčnost instrumentov je bila mešana in niti igralce ni vedel, na kakšen instrument igra. Muzikalni strokovnjaki, ki so prisostvovali poskusu, so se s 1090 proti 1004 glasovom odločili za moderne instrumente. Stradivari je dobil 1000 glasov, Guadagnini pa 822.

Nova tvornica čevljev v Sisku. Tvorničarji čevljev v Pragi na Češkem, bratje Brum, preneso v loglednem času celo svojo tvorniško opremo iz Prage v Sisk, kjer se osnuje tvornica za čevlje. gih narodov, iz principa prostosti trgovine in odprti vrat ter 25 odstotkov petroleja iz Mezopotamije, katere je dogovor v San Re...

Molitveniki:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes items like 'Trdo vezano', 'Kralj Matjaž', 'Knečke povesti', etc.

Počne knjige:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Abecednik slovenski', 'Abecednik nemški', 'Angleščina brez učitelja', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Nemško-angelski tolmač', 'Naša zdravila', 'Največji spisovnik ljubavnih pisem', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Praktični računar', 'Ročni slovenski in slovensko angleški slovar', 'Slovensko-nemški slovar', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Slovenski sadjar', 'Slovenska Narodna mladina', 'Varčna kuharica', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pisem', 'Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev', 'Amerika in Amerikanci', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Dolga orka', 'Devica Orleanska', 'Jeseti brat', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Trdo vezano', 'Kralj Matjaž', 'Knečke povesti', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Nemško-angelski tolmač', 'Naša zdravila', 'Največji spisovnik ljubavnih pisem', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Praktični računar', 'Ročni slovenski in slovensko angleški slovar', 'Slovensko-nemški slovar', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Slovenski sadjar', 'Slovenska Narodna mladina', 'Varčna kuharica', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Veliki slovenski spisovnik raznih raznih pisem', 'Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev', 'Amerika in Amerikanci', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Dolga orka', 'Devica Orleanska', 'Jeseti brat', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Dolga orka', 'Devica Orleanska', 'Jeseti brat', etc.

Igre:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Beneški trgovec', 'Če sta dva', 'Doktor Robin', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Naša kraljica', 'Koroška brata', 'Boj in Zmaga', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zatokopl', 'Prvič med Indijanci', 'Preganjanje Indijskih mislonarjev', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Igre:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Beneški trgovec', 'Če sta dva', 'Doktor Robin', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Naša kraljica', 'Koroška brata', 'Boj in Zmaga', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zatokopl', 'Prvič med Indijanci', 'Preganjanje Indijskih mislonarjev', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Igre:

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Beneški trgovec', 'Če sta dva', 'Doktor Robin', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Naša kraljica', 'Koroška brata', 'Boj in Zmaga', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zatokopl', 'Prvič med Indijanci', 'Preganjanje Indijskih mislonarjev', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'Zbirka ljudskih iger', 'Zbirka slovenskih povesti', 'Vojnomir ali poganstvo', etc.

Advertisement for 'Glas Naroda' (Slovenic Publishing Company) located at 82 Cortlandt St., New York. Includes contact information and a note about ordering books.

Dr Ivan Tavčar:

VISOŠKA KRONIKA.

1695.

(Konec.)

Tistihmal je bilo, ko je stopil v lazaret majhen človek, na katerem ni bilo opaziti nič posebnega. Pri vstopu je z veliko spoštljivostjo vzel z glave svoj triogelnik. Za njim se je trlo vse polno samih generalov in oficirjev, na katerih se je svetilo obilo zlata in katerih obleke so bile obšite z drobnimi in dragimi špicami. Princ Eugenius pa ni nosil ne zlata, ne prevelike špice, pa se je vzel temu takoj dalo spoznati, da je naš vojvodja in naš general.

Pristopil je k vsaki postelji razgovarjal se je z najnižjim vojakom in tolažil ga je ob ležišču bolečin in trpljenja. Če so mu ranočelniki na tistem povedali, da je rana težka in da bolniku skoraj gotovo vzame življenje, je položil svojo roko ranjencu na čelo ter izpregovoril: — Merči bien! kar se pravi po naše, da se gospod princ Eugenius zahvaljuje za doprišeno delo.

Tudi k meni je prišel, a odgovarjati nisem mogel radi velike svoje slabosti. Ranočelniki so nekaj šepetali, nakar je general položil svojo roko v voljno roko na vroče moje čelo, rekoč: Merči bien! — to je bila edina zahvala, ki se mi je dala za to, da sem bil v laške dežele nesel na trg svoje življenje za cesarja, ki pa pozneje ni nič več povpraševal po meni kako se mi godi in kako izhajam. Drugo jutro se prebudim, in glej, tik mene prazna postelja prejšnjega dne je dobila svojega bolnika; ponóči so bili privlekli težkega jezdeca, ki je sedaj ležal na nji. Poprje so mu bili odrezali roko in nogo, tako da je tical v širokih obvezah. Bil je tako slab da ni dal glasov od sebe in naj so bile bolečine še tako neznosne.

Prebudil sem se torej in svoje oči sem nehote obrnil proti sosedni postelji. Pred mano je ležal človek z dolgim, suhim obrazom, ki je bil z divjo brado gosto zarastel in v katerem so oči ležale globoko v jamah, prav kakor pri mrtvi. Upiral in upiral sem svoj pogled v tega sosedo, in v slabotne moje možgane je silila misel: — Kje sem že videl tega človeka? — Tako sem ga gledal cele ure. Navsezadnje se je prebudil tudi sosed, in v jamah na obrazu sta se utrnili dve medli luči. Hudo je stokal, nato pa s je uprl njegov pogled v me in zrla sva si iz oči v oči zopet cele ure.

Moja Bog! kje sem že videl ta obraz? Bil je preoran in upostrošen kakor njiva, če je udaril ob plohi hodurniki črez njo! Genitji se nisva mogla in niti glave nisva mogla dvigniti, le gledala sva drug drugega. Naposled se je kakor riz dalje tam za hribom začel onemogel glas:

— Izidor — gotovo si ti, Izidor. Božja Porodnica! — bil je res Marks Wulffing, od Boga zapuščen in zavrnjen, z odrezano levo nogo!

— Marks, — sem vprašal, — ali si res Marks?

— Vidiš, — je ječjal, — z eno sem križno pričal, drugo pa sem prerezal, da sem naložil kamen s krvjo. Sedaj vem, da untram, — ali umreti skoraj ne smem —

Odgovoril sem mu takoj:

— Umrjiva, če bo hotela božja volja!

Zahtel je:

— Odpusti mi, Izidor! Odpusti mi vsi!

V srečo se mi je zasmilil, — Odpušam ti, Marks, in vem, da ti je Agata že tudi odpustila! Radi tega lahko brez skrbi stopiš pred Boga sodnika, Odpušeno ti bodi, da bo tudi nam odpušeno!

Zaprosil je:

— Čune naj pride!

Poklicali so kaplana, ki je imel s pogrebi in s prividenjem prav obilo opravka, a vendar je prav hitro prišel, ker mu ni bilo neznan, da v lazaretu vojskani z odrezano nogo lahko vsak hip umrje. Dolgo sta govorila, vmes je gošpod nekaj zapisoval, potem je dal bolniku odvezo in končno je Marksu vodil levico, da je postavil znamenje svetega križa pod tisto, kar je bil "cure" napisal. Napisal pa je bil, da je težki jezdec Marks Wulffing, ko je ranjen ležal v lazaretu pri Turinu, na smrtni postelji spokorno in skesano priznal, da je na sodbi v Loki ležljivo pričal proti Agati Schwarzkoblerici, da je vse, kar je tedaj govoril, bilo izmišljeno, in da prosi njo in druge, da bi mu odpustili in prizanesli. Sam "cure" je to svedočno podpisal in jo meni izročil.

V noči potem je Marks Wulffing umrl. Moja želja je, da bi mu svetila večna luč! —

Ko sem se vračal, je bila spotalad tu: hruska in črešnja staveli, in cela Poljanska dolina je nosila belo pečo. Nista me pričakovala Agata in Juri, a sprejela sta me, kakor da sem vstal od mrti. Onemogel sem bil in vojna ne je bila pohodila! Ali ta dva sta me objemala brez koneca in kraja, in odprla sta mi vso svojo dušo. Po tej hiši se je takrat vlačilo malo dekletce, ki je sicer še romaj lazilo, pa s svojim glasom polnilo že skoraj vsak kot in kotiček. Tu in tam se je še vlegel Agati mrak na lice in njeno oko ne je večinih spominjalo na pogled, s katerimi se je tisti dan, prej nego je stopila v vodo, ozirala po dolini navzgor.

Tisti čas je župnikoval pri nas gospod Janez Krstnik Šinik, — takoj drugi dan sem se napotil k njemu ter mu izročil svedočno, katero je bil Marks Wulffing na smrtni postelji podkrižal in katero je bil gospod "cure" podpisal. Gospod Janez Krstnik je bil pravičen mož. Takoj prihodno nedeljo se je prižnice govoril in ljudem dopovedoval, kaka krivica se še vedno godi Agati Khalanovi, o kateri natihem marširajo v gorjanski svoji nesramni misli, da je morda le delala točo in nevihto. Ošteval jih je, da jih je obilo povešalo glave, nakar je prebral Marksovo svedočno, govoril o njegovem podpisu in povedal kako ga je Bog že na zemlji daril, ko mu je razbil desno roko, s katero je krivično pričel ter mu vzel levo nogo, v katero si je bil rano vrazil. Ljudstvo je bilo razjeto. Pred cerkvijo se je vse rle okrog Agate, da so ji stiskali oko. Tisti dan je bila naša gošpodinja počestvena kakor mučenica, in gospod Bog je zaukazal, da bodi konec njenemu trpljenju. — Sam Peter Debeljak se nam je približal, ko smo hodili od božje dužbe proti domu, in prosil, da si mu bilo odpušeno. Podali smo ji roke in obnovili storo prijateljstvo.

Ko je evetje izginilo s travnikov in vrto in ko je vročina prihajala, sem pri lepem vremenu lazil k njeni pod gozdom, tja, kjer mi je bil svoj čas oče povedal, da je visoki dve kmetiji meni namenil. Ravno na istem mestu sem egal v travo. Velikokrat sem tako ležal na solneu in nad dolino, da bi umrl, ker sem bil sam sebi in drugim v težavo. Pa me je hitro zapustila ta želja, ker vojskani, ki leži težko ranjen sredi bojne poljane, ravnotako nerad umrje, kakor se nerad loči od sveta bogatoš, sedeč pri polni skledi. V takih trenutkih sem dobro vedel, da te naj si še tako zapuščen in osiromašen, veže trdna veriga na nekaj, česar se vsak hip ne zavedaš; ta nekaj je — zemlja, na kateri si se rodil. To je naša edina neskaljena prijateljica, vedno ti kaže eno in isti obraz, in zvesta ti ostane, če jo še tolikrat zatajiš! Ko tako ležim, mi sili iz ruše nova moč v nemogoče ude, in prav vsaka koreninica pod mano poranja tudi z moje telo, da se čutim eno z zemljo, na kateri ležim. Zemlja domača — ni prazna beseda; del je mojega življenja, in če se mi vzame zemlja, se mi je vzelo tudi življenje. Ko si ogledam do kosti, ko te povsod preganjajo, kakor bi se bile gobe razpasle po tvojem telesu, te sprejme domača zemlja z istim obrazom, kakor te je sprejela nekdanj, ko so te še v zibel oblagali. Nisi doživel spomladi, la bi te ne bilo objemalo njeno svetje, in ne jeseni, da bi ti ne bila sipala svojih sadov. Mogoče, da je težko umreti — moja vera to vti! — ali toliko zapišem, da bi rajši umrl sredi domače doline, bodisi od gladi, nego na zlatem sto-

tu nemškega cesarja, kjer bi imel vsega na kupe!

Tako večkrat premišlujem na zeleni tratini pod gozdom. Tu in tam gledam tudi v preteklost: — pred mano s vlečejo široke vrste težko oboroženih mož, vrsta šaržira na vrsto, ranjeni padajo in umirajo, bogati prapori se vijejo, jezdeci zvenketajo na svojih konjih, sami generali pridirjavajo, viktoriga jih obdaja, trombe se oglašajo, topovi grme — vse to pa izginja, kakor izginja dih s stekla, in ostaja mi edino le sladka zavest, da sem zopet na svoji domači zemlji, ki me objema, kakor objema mati svojega otroka ali kakor objema nevesta svojega ženina!

Nekega dne sem zaspal pod gozdom in sem se zopet prebudil. — Helas! kako je pričela hiteti ura sredi mojih pljuč. Tik mene je sedela Margareta Wulffingova in pogleda ni odmeknila od mojega obraza. Čakajte, bila je pet let mlajša od mene, bila je potentalkem stara sedemtrideset let, ali bila je še vedno čedna ženska, ker njenega obraza še niso bile preorale skrbi in ne bridkosti, ki jih je bila preživela.

Izpregovorila je:

— Izidor, govorilo se je, da si slab in da bi ti prav prišla postrežba.

Nisem hotel izreči trpke besede ali sem vendar nehote odgovoril: — Margareta, se nisi še možila? — Sam ne vem, kako sem prišel do takega vprašanja; ni mi bilo prav všeč, da je prišla, ker je nisem klicel.

— Čemu bi se možila? — je zajokala in pristavila je še: — Leho bi se že bila, saj je dosti moškega spola po vaseh, ki komaj čaka, da bi snedlo doto ženski, ki je sama in zapuščena.

Tega nisem mogel tajiti. Zatorej sem le vprašal: — Kaj pa hočeš?

Odlučno je odgovorila:

— Saj sem ti že povedala: postrežnica bom pri tebi. Vendar vidiš, da ti domači, ki te imajo radi, ne morejo zmerom postreči. Na polju je delo, v hlevu je živina in prej ko je to opravljeno, preteče čas. To pač vidiš, kako se peha Agata, pri tem pa treteta, da boš hud, če nisi postrežen, kakor bi moral biti, ker ti je rana pustila bolezen v telesu. — Kar nič ne ugovarjaj!

Ko je tako govorila in ko se ji je v očeh nabrala odločnost, je bila vseč meni, siromaku — pa je pač nesramnetno, da kaj takega zapisem.

Ali v tej vojski nisem zmagal. Kmalu se je prikazala tudi Agata na bojšču — ti dve ženski sta bili gotovo sporazumljeni — in njena vojska se je združila z Margareto. Toliko časa sta me obdelovali s mušketaми in topovi, da sem se vdal na milost in nemilost. Privolil sem torej, da je prišla Margareta Wulffingova v hišo, da mi je stregla. In kako mi je stregla! Postavila si je pred vrata moje čimnate posteljo, in če sem le malo zakašljal, malo težko zaspel iz prestreljenih prsi, je v temni noči takoj prihitala in popraševala, ali ne potrebujem tega ali drugega.

In zopet se je lepega dne oglašila Agata Schwarzkoblerica. — Imenitno je pričela govoriti, da tako ne more naprej, da je Margareta meni namenjena, da na drugera ne misli, nego name, in da že leta čaka in čaka; tudi ne gre zavoljo ljudi, in da se je v fazi že zapopilo, da imam premlado postrežnico. Kmalu sem bil okrog in okrog obdan od sovražnika, in zopet sem se moral vdati. Dne 29. avgusta 1707 je naju poročil župnik Janez Krstnik v poljanski cerkvi pred oltarjem rožnega venca, in lepo je nama govoril. Ali ženini je komaj stal, nevesta pa je bila vendar silno srečna in niti vedela ni, kako se je sestricam obraz zavijal, ko sem hropel na njeni strani iz cerkve mimo množice, ki je prišla past svojo radovednost. Tisti dan se je prenesla postelja moje postrežnice v mojo čimnato, in Margareta Wulffingova je postala moja prava in resnična žena!

Strepla mi je kakor prej. Kuhala mi je vse mogoče reči, in skod-

Društveno življenje v Pittsburghu, Pennsylvanija.

Glede delavskih razmer smo že s tega tamburaškega društva, ki s sedežev, kakor tudi pri američke precej na boljsem kot smo bili v je zaigralo amer. himno "Američki himni. Ko pa so otroci končali pričetku tekočega leta. Delo se se- ca" in potem slov. himno "Naprej daj lažje dobi in se ne vidi toliko zastava Slave". Naj omenim, da brezposelnih kakor prej. Večina se je mladina vadila igranja kolivarn in rudotopilnic obratuje s polno paro.

Kar se tiče Slovencev, v dru- zabnem življenju smo vedno na 4. "Slovanski Brod" nam je najboljše. Imamo lepo število pod- pornih društev, kakor tudi kul- turnih. Pred nedavnim časom se je ustanovilo še eno z imenom: Slovensko mladinsko tamburaško društvo "Ilirija", katero obstoji iz tukaj rojene mladine, sedmih deklet in dveh fantov v starosti od 12 do 14 let.

SLOVENSKO MLADINSKO TAMBURAŠKO DRUŠTVO "ILIRIJA". Od leve na desno so: Alojz Kompore, Slavka Kompore, Ivanka Jakša, Ana Jakša, Anton Dekleva, prof. Alex. J. Muckar, Mary Antlogar, Vidica Kos, Ivanka Dekleva, Mary Gorup.

To mladinsko tamburaško društvo je priredilo svoj prvi koncert dne 27. maja. Da se je ta koncert obnesel nepričakovano dobro, se moramo v prvi vrsti zahvaliti našim dobrim Slovincem. Marsikdo se je vdeležil koncerta iz radovednosti in prepričanju, da se bo dolgočasilo, ko pa so se začele prve točke programa, je bilo videti presenečenje vseh prisod.

Naj mi bo dovoljeno omeniti še program. 1. točko je zaigral celloster F. Poštarija. 2. Govor našega javnega notarija g. Antona Zbaničnika. On je v vzhodnih besedah pojasnil navzočim pomen podpornih društev, kakor tudi kulturnih. Ker je g. Zbaničnik prve vrste govornik, je žel krasen aplavz. 3. Nastop slov. mladinskega društva "Ilirija".

Kljub temu, da so Prešernoveci javno zdaj brez učitelja, so izvedli svoj nalog zelo sijajno. 9. "Slovenske zvoke" nam je zaigralo slov. mladinsko tamburaško društvo. Ta komad je bil zelo krasen, ker je vseboval štiri slovenske pesmi skupaj. S tem komadom je naša mladina prisenetila vse navzoče. Ko so igrali "Slovenec sem", so vsi navzoči vstali

kužna bolezen. Na Visokem je pograbila in pokončala gospodarja Jurija in najstarejšega otroka Marijo Ano, tako da smo imeli v enem tednu dva pogreba.

Sedaj še živita obe materi in Suzana, hči Jurija, ter jaz, Georgius Postumus, sin Izidorja. Na starih obeh počivajo potentakem prihodnji časi visoških dveh kmetij. Mati Margareta in mati Agata stikati dostikrat sivi glavi skupaj in čebljata kakor dve račici pri vodnjaku. Moja mati pa mi je tu in tam v svoji posvetni zaslepljenosti prikrito in sramežljivo nekako namigavala to in ono. Tudi devetnajstletna Suzana me vsi praprešeni s pogledom, ki skoraj ni dopuščten med najbližjimi sorodniki. Vse v meni pa hrepeni, da bi dal svoje telo oltarju in da bi opravljal sveto službo za duše onih, ki so se na visokem dvoreu pred mano s sveta ločili in ki še vedno iščejo božjega usmiljenja! Ko je vendar na svetu najlepša ženska moja dobra in ljuba mati Margareta in ko vendar nikjer in nikakor ne opazim razlike med mlado in staro žensko — kako naj se dotaknem druge ženske, bodisi, da bi bila to naša dobra Suzana. — Sama Bog ve, kako naj se rešim z stiske, v kateri zdihujem k Njemu!

Pripisano.

Jaz, Georgius Postumus, sin očeta Izidorja, rojen po njegovi smrti, ki mi živi še vedno črez vse ljubljena mati, Margareta Wulffingova, sedaj sedemnajst let star in v šoli pri očetih jezuitih ljubljanskih, potrjujem in pričam, da je naš oče Izidor v Gospodu sklenil svoje dneve 20. decembra 1710. Poklican je bil odtod in leško je umrl, in prehudih bolečin mu ni bilo prenašati ob smrtni uri. Tisti dan, ko je umrl, je dopoldne še okrog lazil, popoldne pa je zaspal in na oni svet se je preselil kakor rumen jespenski listič, katerega je lehna sapa spihljala z veje. Počiva na pokopališču sv. Martina v Poljanah, in izpolnjene so nad njim besede: "Parva domus — magna quies", kar se pravi po naše: Mala hišica — velik počitek. — Bog mu dodeli ta počitek, nam pa blagoslovi Visoko, ker smo potrebni tega blagoslova morda ne manj, kakor ga je bil potreben Polikarp Khallan, prvi gospodar dveh kmetij na Visokem!

Teško je namreč ležala Gospodova roka nad otroki, in skoraj se zavedamo, da pred božjo milostjo še ni zadoščeno krvi, po Polikarpu preliti, in ne življenju Jožita Schwarzkoblerja, ki je bilo pregrešno.

Šiba božja nas je tepla. Leta 1710 se je priklatila s srbskih bojišč neusmiljena morilka, divja

Konec požrešnega volka. Nadaljni notorični volk je bil ubit od nekega loveca biološkega oddelka poljedelskega departmeta. Ta volk, čeprav ne tako prul kot Custer, Bartlett in drugi zrani volkovi na zapadu, je bil kljub temu znan kot skrajno škodljiva žival v več kot omejenem ozemlju. Glasi se, da se je potikal po Tancy in Ozark okrajih. Morder tudi v Boone in Marion okrajih v Arkansasu. Uničil je za več tisoč dolarjev vrednosti živine, vključno polno odrasle krave in volje tekom dobe, ki je trajala v najmanj šest let.

Iztrebljenje veveric. Okraj države Idaho sodelujejo z biološkim oddelkom poljedelskega departmeta pri iztrebljenju veveric, živčih na tleh, ki povzročajo velikansko škodo ker so se preveč razmnožile ter so določili v ta namen svoto \$22.219. Te veverice niso škodljive, dokler je njih število omejeno, a vsprilo boljnih življenjskih pogojev so se v zadnjem času zelo razmnožile ter povzročajo farmerjem veliko škodo.

ADVERTISEMENTS BOLGARSKI KRVNI ČAJ. Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblaščen pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblaščen pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

ADVERTISEMENTS BOLGARSKI KRVNI ČAJ. Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblaščen pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda".

Zastopniki

- Zastopniki "Glas Naroda" kateri so pooblaščen pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". San Francisco, Cal.: Jakob Lauslin. Denver, Colo.: Frank Skrabec. Pueblo, Colo.: Peter Čudič, John Gorza, in Frank Jamesh. Salida, Colo.: Louis Costello. Okanogan, Ind.: Alois Rudman. Aurora, Ill.: J. Verbeč. Chicago, Ill.: Joseph Blah in Jos. Bevič. Joliet, Ill.: Fr. Z. K. Mohr, John Zatelet, La Salle, Ill., Jos. Seelich. Jascoutah, Ill.: Frank Augustin. North Chicago, Ill.: Anton Kobal in Math Gratz. Springfield, Ill.: Max C. Barborich. Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek. Franklin, Kans. in okolice: John Reppovš. Xenopol, Md.: Fr. Vodopivec. Chisholm, Minn.: Frank Govže. Sly, Minn.: Jos. J. Peschel. Veleth, Minn.: Louis Gowča. Albert, Minn.: Louis Vesel. Hibbing, Minn.: John Posse. Virginia, Minn.: Frank Hrovatich. St. Louis, Mo.: Mace Grabrian. St. Helena, Mont.: Fr. Hrella. Klein, Mont.: Gregor Zobeč. Rowanda, N. Y.: Karl Sternhah. Little Falls, N. Y.: Fr. Frank Masle. Sarberston, O.: A. Okolich. Cleveland, O.: Janko Pleško, Jakob Remik in Chas. Karlinger. Collinswood, O.: Math Slapalk. Lorain, O.: Louis Balant in J. Kumbe. Niles, O.: Frank Kogovšek. Youngstown, O.: Anton Kikolj. "Mudridge, Pa.: Frank Jakše. Je-senmer, Pa.: Louis Hrdar. Stronghor, Pa.: Anton Hlavac. Burdine, Pa.: John Demshar. Corsemaugh, Pa.: J. Brozovec in Vic Rovarssek. Claridge, Pa.: Anton Kozogorv in A. Jerina. Junio, Pa.: Anton Oshaben. Export, Pa.: Louis Spanček. Forest City, Pa.: Math Kanib. Arrell, Pa.: Jerry Ghorn. Imperial, Pa.: Valentin Peterovč. Greenburg, Pa.: Frank Novič. Irwin, Pa.: Mike Čaršec. Johnstown, Pa.: John Polenc. Luzerne, Pa.: Anton Gornik. Loyd, Pa.: Anton Maloverh. Staner, Pa.: Frank Černaha. Moco Run, Pa.: Frank Maček, Frank Podmilšek. Pittsburgh, Pa.: U. Jakobich, Z. Jažshe, Venc. Arh in Ig. Magister. Ralphon, Pa.: Martin Zorožeta. Reading, Pa.: J. Pezočir. Rockwood, Pa.: A. Hočevar. Steelton, Pa.: Anton Hren. Little Creek, Pa. in okolice: Frank Schiffer. West Newton, Pa.: Joseph Jovan. White Valley, Pa.: Jurij Previč. Willock, Pa.: J. Pernel. Cosetor, W. Va.: Frank Koclan. Milwaukee, Wis.: Jos. Tratk. Sheboygan, Wis.: H. Svetin. West Allis, Wis.: Frank Skok. Rock Springs, Wyo.: Louis Tauchar in A. Jedin. Poleg gori navedenih so pooblaščen pobirati naročnino tudi vsi tajniki J. K. J.

ADVERTISEMENTS NAZNAMILO.

Pri redni mesečni seji društva sv. Jozefa, št. 12 v Pittsburghu, Pa., dne 7. maja 1922 se je odobrilo z večino glasov članstva, da se vsi člani tega društva vdeležijo polnetne seje, katera se vrši dne 11. junija 1922 ob 2. uri popoldne v sobi št. 11 na 57 Butler St. v K. S. D. Pri seji tega dne se bodo razmotrivalo o 25-letnici obstanka društva, kako bi se ta slavnost obhajala in da se določi čas, kdaj se naj vrši ta slavnost. Nadalje je še več važnih točk za rešiti. Zatorej vas uljudno in bratovsko vabim vse člane tega društva, da se v obilnem številu vdeležite te seje. Posebno povabim tudi še neprevede oddaljene člane od društvenega sedeža, da tudi oni enkrat pridejo na sejo, ker potrebno je, da vsaj enkrat na leto član pride na sejo, če se sam prepriča, kako se napreduje pri društvu. Tako skoraj rečeno, da dolžnost veže vsakega člana, da se enkrat vdeležijo seje v letu, da je sam prepričan, ali je vse v redu.

Apeliram tudi na članstvo našega društva, da dobro pripravijo svoje otroke v Mladinski oddelku društva, ker ravno z mladino bomo napredovali. Vsakemu članu tega društva bi priporočal, ako še nima svojih otrok pri društvu, naj se potrdi in pride k meni. Jaz sem vsak čas dober volje iti z njim k zdravniku da se njegovi otroci sprejmejo v društvo. Vstopnina je 25c in mesečnina malenkot 15c. Toliko cenjeni sobratje in sestre v prijazen priporočilo.

Z bratskim pozdravom vsem članom in članicam tega društva čckor tudi bratski pozdrav vsem članom in članicom J. S. K. J. Vincent Arch, tajnik.

Nov planet.

Algirska zvezdarnica v Afriki poroča o odkritju novega planeta, ki se mu je dalo ime "1920 HZ". Ker je napol planet, napol komet. Kadar je solneju najbližje, je oddaljen od njega 31 milijonov milj. Njegova pot se križa s potjo Marsa in Jupitara in se po pokod stika s potjo Saturna. Pot okoli solncea napravi v 13 letih.

ADVERTISEMENTS.

Tri leta,

Novela. — Ruski spisatelj Antov Cehov.

Za "Glas Naroda" prevlel G. P.

(Nadaljevanje.)

— Sicer pa se mi ne mudi posebno z zavetiščem, — je nadaljeval ter govoril zadirljivo, obrnjen proti zdravniku, ki se je oziral vanj kot da ne more nikakor razumeti, kaj ga je dovčelo do tega, da je dvignil vprašanja o medicini in higijeni.

— Najbrž bo poteklo še dosti časa, predno se bo poslužil proračunov. Bojim se, da bo padlo zavetišče v roke naših pomožnih hujbogarjev ter človekoljubnih dam, ki vedno ruminarajo vsako podjetej.

Julija Sergejevna se je dvignila ter ponudila Laptevju roko. — Oprostite mi, — je rekla. — Čas je, da grem, sporočite moje pozdrave sestri

— Ru-ru-ru — je krulil zdravnik. — Ru-ru-ru.

Julija Sergejevna je odšla ven in potem, ko je ostal še nekaj časa, se je Laptev poslovil od zdravnika ter odšel domov. Kadar je človek nezadovoljen ter se čuti nesrečnim, kako trivjalne se mu zde oblike teh dreves, sence, oblaki in vse naravne lepote. Kako vsakdanje, kako enolično! Ob onem času je bila luna že visoko na nebu in pod njo so oblaki hitro plavali naprej. — Kako navdušen in provinejalna je ta luna, kako borni in ničevi so ti oblaki, — si je mislil Laptev. Bilo ga je sram načina kako je ravnal z govorniki o medicini in zavetišču za delavce. Čutil je za grozo, da ne bo imel naslednjega dne dosti trdnih volje ter se uprli skušnjavi, da jo vidi ter govori z njo in da se zopet prepriča, da ne pomeni on za njo prav ničesar. In dan, potem — bi bilo to. Kaj je cilj vsega tega? Kako in kdaj se bo vse to končalo?

Ko je prišel domov, je šel takoj k svoji sestri. Nina Fjodorovna je izgledala še vedno močna ter delala utis trdne ženske, a vsled njene presenetljive bledice je izgledala še vedno močna ter delala utis trdne ženske. a vsled njene presenetljive bledice je izgledala kot mrlič, posebno kadar je, kot ravno sedaj, ležala na svojem hrbtu, z zaprtimi očmi. Njena najstarejša hčerka Saša, deset let stara deklica, je sedela poleg nje ter čitala naglas iz neke knjige.

— Alojš je prišel, — je rekla bolna ženska sama proti sebi. — Ze dolgo je bil uveljavljen med Sašo in njenim stricem tih dogovor, da izmenoma sedita pri bolnici. Ob tej priliki je Saša zaprla svojo knjigo in ne da bi izgovorila besedice, je mirno odšla iz sobe. Laptev je vzel iz predala neko zgodovinsko novelo, poiskal pravo stran, sedel ter pričel čitati naglas.

Nina Fjodorovna je bila rojena v Moskvi iz trgovske rodbine. S svojima dvema bratoma vred je preživela svoja otroška leta in mladost na družinskem domu na Pjatinicki cesti. Otroška leta so bila dolga in mučna. Oče je strogo postopal z njo ter jo je celo ob dveh ali treh prilikah pretepel z bičem in njena mati je imela dolgoletno bolezen ter je umrla. Služabniki so bili surovi, umazani in hinavski. Hišo so obiskovali popje in menihi, prav tako nrazviski kot služničad. Jedli so in pili ter se nerodno laskali njenemu očetu, katerega niso marali. Oba dekca sta imela dobro srečo, da sta šla v šolo, a Nina je ostala praktično brez vsake izobrazbe. Celotno svoje življenje je pisala neko nerazumljivo čekarijo ter ni čitala ničesar drugega kot zgodovinske novele. Pred sedemnajstimi leti, ko je bila stara dva in dvajset let, se je na nekem poletnem izletu v Himki seznanila s svojim sedanjim možem, posestnikom na deželi, po imenu Panavrov, se zaljubila vanj ter se tajno poročila z njim, proti volji svojega očeta. Panavrov, lep, a nesrčan človek, ki je živjaval pri prizgali svoje cigarete na posvečeni leščerbi pred ikonom, je bil v obeh njenega očeta absolutno ničvredna oseba. Ko je pričel ta zet v svojih pisnih zahtevati doto, je stari mož pisal hčeri, da ji bo poslal njeno kožuhovino, srebrnine in druge predmete, ki o ostali po smrti njene matere in poleg tega še trideset tisoč rubljev, a brez očetovskega blagoslova. Pozneje je poslal še nadaljnih dvajset tisoč. Ta denar, obenem z doto, je bil izdan. Possestvo je bilo prodano in Panavrov se je preselil s svojo družino v mesto, kjer je dobil službo v nekem provincijalnem vladnem uradu. V mestu je sklenil nadaljnjo zvezo ter imel drugo družino in to je bilo predmet številnih govoric, kajti njegova nepostavna družina ni bila nikakršna skrivnost.

Nina Fjodorovna je oboževala svojega moža. Sedaj, ko je poslušala zgodovinsko novelo, je razmišljala, kaj vse je doživela v svojem življenju, koliko je pretrpela in da bi bila zelo patetična povest, če bi kdoli opisal njeno življenje. Ker je imela raka na prsih, so jo pregovorili, da sta ljubezen in domača bol vzrok njene bolezni in da so jo ljubosumnost in solze spravile v njen sedanji brezupni položaj.

Konečno je Aleksej Fjodorovič zaprl knjigo ter rekel: — Konec je in hvala Bogu. Jutro pričneva drugo.

Nina Fjodorovna se je zasmejala. Vedno se je rada smejala, a v zadnjem času je Laptev pričel opaziti, da je bil ob gotovih časih njen duh oslavljen od bolezni in da se je smejala vspricho najmanjše malenkosti in vsajih celo brez vsakega povoda.

— Julija je prišla pred kosilom, ko so bil zunaj, — je rekla. — Naj vas papa zdravi naprej, — je rekla, — a na skrivnem pišite svetemu priroju, da molji za vas. — Tu neki mora živeti neki svetec. Julija je pozabila tukaj svoj solnčnik. Lahko jo ga neseš jutri, — je dostavila po kratkem odmoru. — No, kadar pride konec, ne pomagajo niti zdravniki, niti svetei.

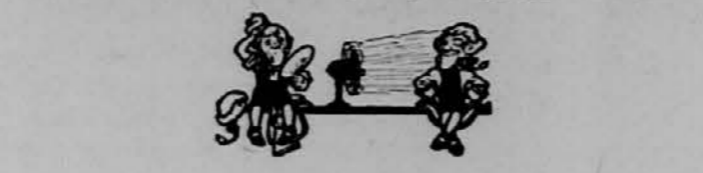
— Nina, zakaj ne moreš spati ponoči? — je vprašal Laptev, da izpremeni vsebino pogovora.

— Vidiš, jaz ne zaspiam, to je vse. Ležim in razmišljam.

— O čem pa razmišljaš, draga?

— O otrocih, o tebi... o svojem življenju. Dosti sem prestala. Aljoša, saj veš, kadar se prične človek spominjati... Moj Bog! — Zasmejala se je. — Nikakršna ni roditi pet otrok kot sem jih jaz in pokopati tri... Pogosto sem čakala na porodo, ko se jedel moj Grigorij Nikolajev prav ob istem času pri kakih drugih ženski. Nikogar ni bilo, da bi ga poslala po zdravnika ali babico. Šla sem na hodnik ali v kuhinjo po služabnika in tam so čakali nanj Židje, trgoveci in posojevalci denarja... Vse se mi je vrtelo v glavi... On me ni ljubil, čeprav ni tega nikdar odkrito rekel. Sedaj sem postala mirnejša ter ne leži več tako teža na mojem srcu. V starih dneh, ko sem bila mlajša, pa me je bolelo, ah, kako me je bolelo, dragee! Ne-koč, ko smo bili že vedno na deželi, sem ga našla v vrtu z neko žensko ter šla proč... Hodila sem brez cilja ter ne vem kako, a znašla sem se na ekvenih stopnjicah. Padla sem na kolena. — Kraljica nebes, — sem rekla. Bila je noč in luna je svetila na nebu... Bila je izmučena in pričela je loviti sapo. Ko se je nekoliko

Električne veternice

V vročini zastaja produkcija. Električna vetrnica ali iz-črpalna vetrnica, postavljena na primeren kraj bo ohladila zrak, da se bo delo nadaljevalo skoraj brez prestanka.

Vetrnice so sedaj razstavljene v naših izložbah. Lahko pa dobite tudi iz našega Power Bureau brezplačno navodilo, kako lahko napravite vaše delavnice bolj udobne.

The New York Edison Company

At Your Service
General Offices: Irving Place and 15th Street
Podružnice, kjer se razkazuje in razstavlja električne priprave za udobnost občinstva.

20 Norfolk St 124 West 42d St 762 East 149th St
10 Irving Place 15 East 86th St 555 Tremont Ave

odpočila, je prišla svojega brata za roko ter nadaljevala s slabotnim brezbarvnim glasom:

— Kako dober, kako nežen si, Aljoša... In kako prebrisan... Kakšen dober človek je postal iz tebe.

(Datje prihodnjost.)

POZDRAV, ta N. Korenta in njegovo družino. Podpisani kliče vsem rojakom v Ely, Minn. Priporočam vsem rojakom Amerike: Na vso svide-jakom tvrdko Frank Sakser State nje v domovini! Tem potom po-Bank ter se zahvaljujem za točno zdravljanje še enkrat svojega bra-postrežbo. — Franc Rataj.

ADVERTISEMENTS.

SAMO TEKOM TEGA MESECA.

IMATE PRILIKO, DA SE IZKORISTITE S TO NAJVEČJO RAZPRODAJO, KAR JE BILO KDAJ MUDENIM. 4 dragoceni in splošno koristni predmeti za samo \$9.95 in kitajski prstan sreče brezplačno.

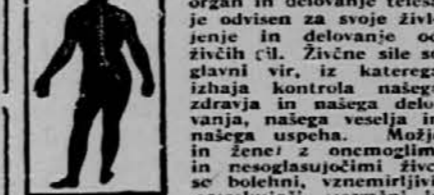

Ta ponudila bo trajala samo kratek čas, in vsled tega pišite še danes po zgoraj laskano skupno predmetu. Ko jih boste dobili, jih pokažite svojim prijateljem, znancem itd. ter jim dajte, predstavi njihovo vrednost. Zagnatovi pred izkoristite to tako veliko ponudilo in vi boste naš zastonjak. Samo izrežite sliko, napišite svoje ime in naslov različno, pridenite za 50 centov postnih znamk ali drugace za zavajanje in vsesne stroške in mi vam oboje pošlji predmete ravno take kot so nastanki sgaraj in imenovani spodaj. (1) Jako lepa ura kuckien, napravljena iz dragocenega in trajnega lesa krasno izrezano, kar jo napravila je bolj dragocena in trajnega lesa tako napravljeno, da kaže pravičen čas, in ga tudi, lažji regulirajo ga utiči. Garancija je za celo življenje. (2) Zeleniška ura v srebrnikoklastem obodu, fino kalikana in izrezljana. Njenost kolese je tako napravljeno, da kaže pravičen čas, Garantirana za več let. (3) Asimetrično silo, s katerim lahko popraviš vse čevlje in močreje. Sila kot silavni stroj ter delo delata na dva sila na obeh straneh. Z vsakim silom dobite dve šivanki in 25 jardo dreve. (4) Mali fotograf, napravljen iz pločevine, z ročnim, ima dober reproducer, ki v samo in izmo ter je preprosto in juben instrument. Z vsakim silom in pločevini brez izkušen kitajski simbol sreče. Priloge so streljica ustrojno prikri-oval njegov skrivnostni kitajski simbol sreče. Vsakdo veruje, da prinaša srečo in zaščevstvo. Na mišene teh prstanov nečijo bogati in reveži. Vsa možka ženska in otrok naj bi imeli enega. Ta skupina predmetov bo gotovo ucajal vašim prijateljem in kotor si jo bodo nabavili. Morata laste tudi v se eno žoliti, zato takoj na delo. UNION SALES COMPANY Dept. 660, 155. Desplaines St., Chicago, Ill.

Želodčni Nered. Nervoznost. Nečista Kri in Slaba Cirkulacija

so devet desetih naših bolezni, trpljenja in mizerije. Večina teh bolezni se lahko hitro ublaži, če se rabi čudodelno zdravilo Nuga-Tone, ki povzroča bogato, rdečo kri, močne in stanovitne živce, čvrste može in žene.

Slabi živci Tenka, vodena kri — slaba cirkulacija.

Nuga-Tone vsebuje veliko množico železa, ki je eno največjih zdravil in poznano za ustvarjanje bogate, rdeče krvi. Nubera reč ni bolja za bled, slabotne ljudi, ki imajo tenko-vodeno kri. Poživja tudi delovanje srca, ki povzroči cirkulacijo in pošilja toke gorke in hranilne krvi v vsak organ in telesno žilo. Nuga-Tone deluje tudi na jetra in čreva, ter povzroča, da so čreva odprta in tako preprečuje zaprtje.

Naša absolutna garancija.

Neprebava, dispepsija, zaprtje, plini v želodcu in čreva, vzdigovanje, kisla želodca, slab izdih, težki pokriži z belino, trebuchol, riganje, želodčna bol, krči v želodcu in posojeni neredi so ponavadi hitro odpravljani, če se vporabi dobro zdravilo Nuga-Tone. Povzroča dober tek, poveča trdo, dobro spanje in se počutiše kot novorojena oseba.

Cena Nuga-Tone je \$1.00 steklenica in ZADOSTUJE ZA EN MESSC ZDRAVLJENJA, ali šest steklenic za \$5.00. Jemljite Nuga-Tone 20 dni, in če ne boste z rezultatom zadovoljni, vrnite ostalo kjer ste ga kupili in dobite denar takoj nazaj. Zgubite ne morete niti centa. Mi prevzamemo vsak rizik. Pošljite nam naročilo še danes in si pridobite nazaj svoje zdravje, moč in življenske sile. Nuga-Tone je na prodaj po vseh dobrih lekarnah po enakih cenah in garancijah.

POŠLJITE TA KUPON SE DANES National Laboratory, 5. 781, 1018 So. Wabash Ave., Chicago, Ill.

Gospodje: Priloženo dobite \$1. za kar mi pošljite steklenic Nuga-Tone, poštnine prosto.

Naslov: Mesto:

R. F. D. Država:

Bila je izmučena in pričela je loviti sapo. Ko se je nekoliko

PET MOŽ REŠENIH IZ VALOV.

Atlantic City, N. J., 8. junija. Včeraj popoldne je bilo na tisoče ljudi, ki so se nahajali ob obali, priča razburljivo rešitve. Na koncu Kentucky Ave. je odplaval neki James Monahan iz Philadelphije ven na morje, a moči so ga zapustile in obupno jep riel cel klicati na pomoč. Mojstrski plavci in reševalci, Aleksander Eekstein, je odplaval za Monahanom v kotlu silnihi boji, a trije prijatelji Monahana, ki so mu hoteli priti na pomoč in hatero se istotako zapustile moči, so se oprijeli boje in Eeksteina.

Reševalec Kertland in Murray sta prišla pravčasno a čolnoma ter spravila vseh pet na varno. Monahan in Eekstein sta bila že nezavestna. Monahana so spravili nazaj k zavesti, a Eeksteina so morali poslati v bolnico.

ZDRAVNICA SE JE OBESILA.

Burlington, N. J., 8. junija. — Dr. Helen Monichol English, stara osem in trideset let, preje praktična zdravnica v Philadelphia ji ter članica odlične družine iz Seaside Park, N. J., je izvršila sa momor s tem, da se je obesila.

IZJAVA ČIČERINA.

London, Anglija, 8. junija. — Ruski sovjetski minister za zunanje zadeve, Jurij Čičerin, je izjavil, da ne bo Rusija nikdar opustila stališča, katero je zavzela na mednarodni ekonomski konferenci v Genovi.

ADVERTISEMENTS.

Pozor rojaki,

ki nameravajo potovati v kratkem v stari kraj in želijo brzo dospeti na svoj rojstni dom.

Mi smo posredovali pri francoski družbi, da odredi poseben prostor za Jugoslovane na najboljšem parniku Paris, ki vozi samo 6 in pol dni iz New Yorka v Havre torej do Ljubljane samo 10 dni.

Parnik Paris odpluje iz New Yorka dne 14. junija

in potniki tretjega razreda bodo imeli sobe z dvema, štiri in ne več kot šestimi posteljami, posebne jedilnice, najboljšo hrano in vino pri vsakem obedu.

V Havre jih bo čakal poseber vlak, ki jih bo odvedel z vso pravo vred naravnost v Trst. Na parniku ima vsako potnik do 300 funtov prtljage proste.

Izleta se vdeleži tudi Mr. L. Benedik, vodja tiskarne Glas Naroda, ki bo šel potnikom na roke. Vožnja tretjega razreda stanje iz New Yorka do Trsta, včevš vojni davek je \$113.85.

Izletniki naj se javijo, čimprej mogoče, da bomo zanje vse potrebno uredili. Kdor je pripravljen la se tega izleta vdeleži, naj nam pošlje takoj aro, da mu bolj orostor preskrbimo.

FRANK SAKSER STATE BANK 32 Cortlandt Street — New York

VAŽNO ZA GOSPODINJE

Izšla je nova kuharska knjiga VARČNA KUHAČICA

Strokovnjakinja, ki je sestavila to knjigo, je polagala važnost nato, kako pripraviti bolj ukusna jedila z manjšimi stroški in s skromnimi sredstvi.

Knjiga je trdo vezana, stane \$1.

Slovenic Publishing Co. New York

KRETANJE PARNIKOV

Table with columns for ship names, departure dates, and destinations. Includes ships like AQUITANIA, RELIANCE, PARIS, etc.

ADVERTISEMENTS.

CUNARD-ANCHOR

Najhitrejši moderni parniki na svetu. Izborna postrežba potnikom. V vašem mestu ali bližini je lokalni agent.

BREZPLAČNO VINO

V Jugoslavijo, Bolgarsko, Rumunsko in Madžarsko, Preko Dubrovnik in Reko CAMERONIA - 5. Julija

Parobrodni listki \$105. Davek \$5. Zveznica do Ljubljane \$90

Preko Cherbourgja vsak TOREK MAURETANIA AQUITANIA BERENGARIA

Parobrodni listki \$100. Davek \$5. Zveznica do Ljubljane \$10.81

MOŽ DOBI DELO PRI PE-

SEH ALI PRI IZDELOVANJU ALUMINASTIH LONCEV. NO-

BENIH DELAVSKIH NEMIROV. DRUŽINE BODO DOBILE PO-

ENI DOBRE HIŠE, PRIDITE ALI PIŠITE

Aluminium Co. of America

Massena, N. Y.

Železniška postaja — Massena Springs)

Glas naj se ANTON MAROLT,

doma nekje pri Ljubljani. Spada k družtvu sv. Janeza Krstni-

ka št. 71 JSKJ. In že dve leti plačujem pri družtvu zanj. Ro-

čajke prosim, če kdo ve za njego-

gov naslov, da mi ga naznamo ali njega opozori na ta oglas in

naj se mi sam javi na naslov: John Bjek, 15417 Hall Avenue,

Collinwood, Cleveland, Ohio.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJ-

VEČJI SLOVENSRI DNEV-

NIK V ZDR. DRŽAVAH.

Potrebna knjiga za pravilno pri-

čenje angleškega jezika, z na-

sveti kako postati ameriški dr-

žavljan.

Slov.-Angleška Slovnica

Obsega sledeče:

Prvi del: GLASOSLOVJE.

Drugi del: OBLIKOSLOVJE.

Tretji del: VAJE.

Četrti del: POGOVORI IZ VSAKDANJEGA ŽIVLJENJA.

Peti del: SLOVEN.-ANGLEŠKI BESEDNJAK.

Šesti del: VPRAŠANJA IN ODGOVORI katere mora znati vsakdo pri nabavi državlanskega papirja.

Vse angleške besede so navedene, kako se pišejo in kako se pravilno angleško izgovore. Iz te knjige je mogoče vsakemu priučiti se angleščine brez učitelja.

Knjiga je trdo vezana, vsebuje 250 strani,

cena s poštnino \$1

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street : : New York, N. Y